

BRASSÓI LAPOK

SZERKESZTŐSÉG, KIADÓHIVATAL, NYOMDA
BRASSÓ, KAPU-ÚCCA 64-66. SZÁM

POLITIKAI NAPILAP

TELEFONSZÁMOK: SZERKESZTŐSÉG 177 és
677 SZÁM — KIADÓHIVATAL 52 és 677 SZÁM

ELŐFIZETÉSI DÍJAK: Brassóban egy hónap 70 lej
negyedévre 190, fél évre 380, egy évre 630 és 10 lej kézbesítési
díj. — Vidékre postai küldéssel 80, 220, 420 és 800 lej
Külföldre negyedévre 370, fél évre 720, egy évre 1400 lej

FŐSZERKESZTŐ
SZELE BÉLA dr.

HÍRDETÉSEKET Brassó kivételével kizárólag a PUBLI-
CITE RADOR BUKAREST, Strada Berthelot No. 1, vagy annak
fiókjai vesznek fel. APROHÍRDETÉSEK közvetlenül a kiadóba
küldendők vagy bármelyik bizományosunk útján is feladhatók

Javában folyik

a trónbeszédre adandó válaszfelirat vi-
tája. Egy kicsit már hosszúra is nyúlik,
s a liberális pártban, ahol a bírálatot
nem szívesen hallgatják, érthető türel-
metlenséggel követelik a vita bezárását.
S ha véletlenül a kamara elnöke bele
nem kapaszkodik a házszabályokba, ed-
dig már végét is vetették volna az ellen-
zék decentralizált ostromának.

A vita tényleg hosszan tart, de meg
lehet érteni, hogy obstrukciós színezet
nélkül is, sok mondanivalójuk van a
képviselőknek. Elvégre olyan ritkán és
olyan rövid tartammal ülésezik a ka-
mara, s a szünetek alatt és a munka so-
rán is annyi fontos esemény és kormány-
zati intézkedés kerül felszínre, hogy a
kritikának nem lehet elég alkalma meg-
felelő módon érvényesülnie. Kivált,
hogy a kormány és a többség mindent
csak dicsér, a kedvező körülményekből
magaának különös érdemet kovácsol, a
bajokat ellenben vagy másokra hárítja
vagy egyáltalán nem akarja észrevenni.

A kamarai vitában leginkább érdeklő
ügy az utlevél-panama volt. Elég fon-
toságú ahhoz, hogy alaposan megvita-
sák és az ország rendje és az állam te-
kintélye végett minden oldalról a leg-
összintébben ítéljék meg és el. Sajnálatos
dolog, hogy egy ilyen jellegű botrányból,
mely oly megdöbbentő visszaéléseket és
kormányzati mulasztásokat tárt fel, a le-
hetőségre alkalmat adó kormány nem
vonta le magára nézve a méltó konzek-
venciát, ahogy azt bármely nyugati kul-
túr állam kormánya megtette volna. Még
kevésbé megnyugtató a felelős ténye-
zőknek az a magatartása, hogy a parla-
menti vizsgálatot elutasították és az egész
ügyet, melynek büntetőjogi érdekén túl
erkölcsi és közéleti vonatkozásai is van-
nak, a lassu menetű bírói eljárás egyol-
dalu szűk körében hagyja.

A másik nagyfontosságú kérdés, mely
ről szintén gyakrabban esik szó, a fel-
irati vitában, Besszarabia ügye és Romá-
niának az orosz szovjetekhez való viszó-
nya. A kamarában ellenzéki részből su-
lyos kritika hangzott el, hogy a külügyi
kormány elmulasztotta a kedvező al-
kalmat, többek közt a bécsi tárgyalást is
a megegyezésre, s hogy a szövetséges ha-
talmak egy részével még mindig nem si-
került ratifikáltatnia a Besszarabiát Ro-
mániának juttató békeokmányt. A több-
ség körében a kérdés méregfogát azzal
a rosszul sikerült trükkel akarták hatás-
talanná tenni, hogy a parasztpárt egyik
vezéré, Luput, akit nemrég még megtap-
soltak ama kijelentéseért, hogy Besszará-
bia jogát a vérrel is védeni fogja, az
orosz bolsevistákkal való konspiráció-
val vádolták.

Miután ez a mérgezett fegyver nem
vált be, újabbán Tatarescu államtitkár
szállt síkra a kormány védelmében. Saj-
nálatát fejezte ki, hogy Olaszország még
nem ratifikálta az uniót, pedig a jegy-
zőkönyv mindaddig nem érvényes, míg
a szignatúris hatalmak valamennyien
nem írták alá. Azt is mondta az állam-
titkár — s ez nagyon figyelemreméltó
nyilatkozat, — hogy nagyon óvatosságnak
kell lenni, mert ma a békeszerződések
revíziója lehetséges.

Ehhez a passzushoz kommentárt fűz
ni nem a mi feladatunk, de úgy ére-
zük, hogy Tatarescu aggodalma erősen

nemzetközi vonatkozása és olyan lehető-
ségekre céloz benne, melyek máris köze-
lebb vannak hozzánk, semmint gondol-
nánk. Megerősít ebben a feltevésben ben-
nünket, hogy a belügyi államtitkár, aki,
ugy látszik külügyi politikát is csinál —
bár jobbat csinálna, mint a belügyi! —
nagy súlyt helyez a szovjetköztaársasággal
való megegyezésre. Ennek az őszinte
megnyilvánításában azt is kimondja,
hogy Besszarabia megtartásának egyetlen
módja, hogy e tartomány lakóinak szí-
vét megnyerjék a haza számára.

Ime, Tatarescu programot adott
nemcsak a Besszarabia népével való bá-

násmódra, hanem valamennyi csatlott ta-
rület lakosságának a meghódítására a
szív útján. E program megvalósítása
alapfeltétele Románia rendületlen erős-
ségének és jövőbeli zavartalan fejlődé-
sének. Csak az a baj, hogy ez az igazság-
gal teljes nyilatkozat nem válik tel-
lé, s nemcsak megnyerni nem iparkod-
nak a szíveket, hanem az erőszak és a kor-
rupció rendszerével még el vadítják.

A válaszfelirati vitában meg kell
kérdetni, hogy a liberális kormányzat
miképpen akarja meghódítani Erdélynek
bánságtal, keserűséggel és gonddal eltöl-
tött lelkét?

Fordulat előtt áll a Magyar Párt elnökválasztásának ügye

Bernády a marostordai tagozat ülésén döntő fontosságu kijelentésre készül,
amellyel orvosolni fogja az elmérgesedett helyzetet

MAROSVÁSARHELY. (A Brassói La-
pok tudósítójától.) Bernády György dr.
december 6-ra összehívta a Magyar Párt
marostordai tagozatát, hogy a brassói
nagygyűlés kérdéseire a vidéki tagoza-
tok is hozzászólhassanak.

Bernády György dr. közvetlen kör-
nyezetéhez tartozó egyéntől azt a várat-
lan információt kaptuk, hogy
ezen a gyűlésen Bernády olyan

kijelentést fog tenni, mely az el-
nökválasztás kérdésében elmérge-
sedett helyzet kedvező alakulásá-
ra döntő súlyu lesz.

Munkatársunk megkérdezte, hogy
vajon Bernády visszalépéséről van-e
szó?

A kérdésre informátorunk nem vá-
laszolt.

Pénteken kezdődik Románia legnagyobb kémkedési perének tárgyalása

Harminc vádlott a bukaresti hadbíróság előtt. — A foglyokat, köztük
Widmann Waltert, Copony Hanszt és Kappel Gyulát ma vitték a jilvai
fegyházból Bukarestbe

BUKAREST. (A Brassói Lapok tudó-
sítójától.) Nehány hónappal ezelőtt tör-
tént, hogy a bukaresti Cercul Militar épü-
letének egyik emeleti ablakából egy nő
velette le magát az udvar kövezetére. A
nő, Csalkovszky kisasszony, szörnyethalt,
s az öngyilkosság akkor óriási feltűnést
keltett, hiszen Bukarest társadalmi éle-
tében az öngyilkos nő nagy szerepet
játszott.

A hatóságok, az öngyilkosság okait
kutatva, szenzációs felfedezésre jutottak.
Csalkovszky kisasszonyt

egy messze kiterjedt kémkedési
ügyben való szereplése kergette
a halálba.

A hatóságoknak az öngyilkosság után
számos kompromittáló irat került a ke-
zébe, s ezen a nyomon haladva, reájöttek,
hogy az öngyilkos nő egy hatalmas és
jól kiépített kémszervezetnek volt a tagja,
amely

állítólag a Dnyesztortól a Tiszáig
behálózta az egész országot.

A szervezet központja — a hatóságok
megállapításai szerint Bécsben volt, s on-
nan irányították az akciót, amely állító-
lag Románia haderejének gyengítését cé-
lozta.

A heteken át tartó nyomozásnak az
volt az eredménye, hogy a hatóságok
az ország minden részében

mintegy harminc embert tartóz-
tattak le, köztük számos tényle-
ges szolgálatot teljesítő tisztet.

A sorozatos letartóztatások annak idején

nagy feltűnést keltettek, s a hatóságok
titkolózása miatt még csak sejteni sem
lehetett, hogy ezek a letartóztatások öz-
szefüggésben vannak Csalkovszky kis-
asszony öngyilkosságával.

A hónapokon át tartó vizsgálat után
a bukaresti hadbíróság péntekre tűzte
ki a nagyarányú kémkedési per ügyének
tárgyalását. A vád: kémkedés és az orosz
szovjettel való cinkosság. Harminc vád-
lott vonul fel holnap a bukaresti hadbíró-
ság elé, akiknek

a nyolcvankét gépelt oldalra ter-
jedő vádrat szerint az a vétkük,
hogy Bécsen át eladták az orosz
kormányának Románia bukovinai
és besszarabiai védelmi terveit

A vádlottak között vannak: Csalkovszky
őrnagy, Teodor Nitze hadnagy, Chisetov
Alexandru, Kohl József, Vascsenko Pé-
ter hivatalnok, Edgar Morgenstern, Mar-
gareta Arbale, Widmann Valter, Kappel
Gyula tényleges tiszt, Kürschner Vil-
mos tanuló, Copony Hans, Singer Osz-
kár, Singer Dávid, Wiener Willinger,
Jackovics Emil, Willmann Egon, Zurek
Ferdinánd, Wohl Richárd, Alexe Zagarbo-
na, Lifow Georg, Maria Lifow, Elena
Strianova és Anna Zagarodna.

A vádlottakat ma reggel hozták fel
Bukarestbe külön, vasúti kocsiban a jila-
vai fegyházból, ahol eddig őrizet alatt

A lej Zürichben
zárlatkor 2.70

álltak. A bukaresti hatóságok a legszigorúbb elővigyázatossági rendszabályokat léptették életbe, s holnaptól kezdve a tárgyalási termet is erős katonai készenlét őrzí.

A bünper tárgyalása valószínűleg karácsonyig tart, s annak kimenelele elé fe szült érdeklődéssel tekintenek, mert — mint mondják — ez lesz a legnagyobb kémkedési per, amely Románia igazságszolgáltatásának történetében eddig előfordult.

Kommunista plakátok a bukaresti egyetem falain

BUKAREST. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A bukaresti egyetem hallgatóinak nagy meglepetésben volt részük ma reggel, a mikor megjelentek az előadásokon. Az egyetem valamennyi termében a falakon a romániai kommunista párt által kiadott és sapiro graffal sokszorosított plakátok lógtak, amelyben felszólítják az egyetemi hallgatókat, hogy csatlakozzanak a világforradalomhoz és küzdjenek a kommunista eszmék diadalrajutásáért.

A plakátokat természetesen azonnal eltávolították az egyetem előadó termeinek falairól, a rendőrség pedig szigorú vizsgálatot indított a titokzatos plakátragasztók kézrekerítése érdekében, akik az éjszaka sötétségét használták fel arra, hogy a kommunista eszméket az egyetem falaira csempésszék.

Zákány képviselő volt Eskütt kijárója

BUDAPEST. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Az Eskütt-perben ma Tömörny Angela kihallgatását folytatták. Eskütt volt gépirónője azt vallja, hogy sohasem tudta, mire fordítja Eskütt a beszédett pénzeket. Mikor megkérdezte Esküttől, hogy miért mondja azt, hogy pártcélokra kell a pénz, Eskütt azt felelte, valamit csak kell mondani az embereknek. Tömörny szerint Eskütt mindig tiltakozott azon feltevés ellen, hogy Nagyatádnak adna a pénzből.

Ezután Zákány Gyula képviselő vallomását olvassák fel. Előadja, hogy ő közvetített egy bajor kereskedő és Tömörny Angele között. Tömörnynek a közvetítéséért negyedmillio koronát adott át.

Zákány lókviteli kijárása ügyében kihallgatták Kovács Ede községi aljegyzőt, Zákány akkori titkárt, aki elmondja, hogy gazdája tényleg foglalkozott kereskedők felhajtásával és az engedélyekért pénzt fogadott el. Liptay Béla, akitől Zákány lovaként három ezer lejt kért, elmondja, hogy egyik sikertelen engedélyezés után visszakövetelte a pénzt, mire Zákány megfenyegette, hogy internáltatja. Erre a belügyminiszteriumba, majd a földmívelésügyi miniszteriumba feljelentést adott be ellene, a feljelentést azonban Eskütt fiókjában megtalálták.

Ezután Gaál Endre képviselő mondja el, hogyan lett Eskütt Nagyatádi bizalmasa. A földmívelésügyi miniszteriumban — mondotta — Nagyatádit ellenszenvvel fogadták és akkor Nagyatádi az ő tanácsára Esküttet bizalmas emberként vette maga mellé. Eskütt játszott is a hűséges embert s egy ízben Nagyatádi szobája előtt fegyveresen töltötte el az éjszakát, ami a minisztert mélyen megalotta.

Gaál tagadja, mintha pénzt kapott volna Nagyatádtól, amire Eskütt vallomásában célozott. abból annyi igaz, hogy Nagyatádi megörzés végett átadta neki felesleges pénzét. Gaál szerint Nagyatádi a párt pénzügyi helyzetével sohasem törődött és partikassza nem volt. Esküttől Nagyatádi letartóztatása után is szépen beszélt az utolsó esztendőben azonban már legazemberezte.

Interpellációs nap a kamarában

BUKAREST. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A kamara mai ülése, interpellációs nap lévén, elég unalmas volt. A piatra neamtzi kerület képviselője, Pscelniscký egészen jelentéktelen napirend előtti felszólalása után Joanitescu mondotta el hosszú interpellációját, amelyben a kormány papirellátási politikáját tette szóvá, s megállapította, hogy a papirtröszt teljesen a Bratianu-család kezében van, s Bratianu Dinu az, aki a papirellátást teljesen liberális érdekek szolgálatába állítja.

A kézdi-orbai Magyar Párt is Ugron Istvánt jelöli

Megválasztották a tagozat új vezetőségét

KEZDIVASÁRHELY. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A Magyar Párt kézdi-orbai tagozata ma délután 3 órai kezdettel rendkívüli közgyűlést tartott, amelyen megválasztották a tagozat vezetőségét és kiküldötték a delegátusokat a magyarság brassói kongresszusára. A gyűlés a kézdivásárhelyi Vigadó termében zajlott le, amelyet színültig megtöltött a községekben összegyűlt magyarság.

Dr. Török Andor, a tagozat elnöke megnyitotta a közgyűlést és ismertette annak célját. Előadta, hogy a kerület 65.739 főnyi magyarsága tizenhárom delegátussal képviselheti magát a Magyar Párt brassói nagygyűlésén. A tagozat újjászervezése céljából megválasztották az új pártvezetőséget.

Elnöknek dr. Török Andort, alelnöknek Havadtói Sándor kovásznai református lelkészt, Bodó Andort, dr. Molnár Dénest, dr. Diénes Odont, dr. Tóth Józsefet és Lukács József kovácsmestert, titkárnak Bo ga Alajos főgimnáziumi tanárt, dr. Uzon Árpádot, és dr. Dávid Istvánt, jegyzőnek Eöry Árpádot és Szöts Kálmánt, pénztárnoknak Csi szár Pált választották meg.

A közgyűlés ezután kijelölte a százsz bizottságot, a harminc tagból álló szűkebbkörű intézőbizottságot és megválasztották a Brassóba küldendő delegátusokat.

Dr. Török Andor kifejtette ezután, hogy mi voltaképpen célja a magyarság brassói nagygyűlésének. A legelső tennivaló a Magyar Párt elnökének a megválasztása. Elnöknek a Magyar Párt hivatalosan Ugron Istvánt jelöli.

Ugron István nevének említésekor a tömeg zúgó éljenzésbe tört ki,

de menten elhalt az éljenzés, midőn Török doktor folytatva beszédét, kijelentette, hogy Ugronnal szemben Bernády György is felveszi a harcot az elnökségért.

A közhangulatból bizonyosra vehető tehát, hogy a brassói nagygyűlésen a Magyar Párt kézdi-orbai tagozatának delegátusai — erre szóló hivatalos befolyásolás hiányában is — egyhangú lelkesedéssel Ugron István mellett fognak megnyilatkozni.

Mi a történelem legnagyobb büntette?

A bajor miniszterelnök nyilatkozata Németország helyzetéről

MUNCHEN. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A bajor országgyűlés mai ülésén Held miniszterelnök hosszú beszédben foglalkozott a bajor-német viszonytal. Kijelentette, hogy mindenkor német és bajor politikát folytatott, s ezt kormánya valamennyi tagjától elvárja.

A háborús felelősség kérdésében hangsúlyozta, hogy a kérdést elsősorban a bajor kormány vetette fel, s ma mind szélesebb rétegekben felismerik, hogy

a történelem legnagyobb büntette

volt, amikor a békeszerződést erre a hazugságra építették.

A népszövetséghez való csatlakozást elvben nem kifogásolja, ma azonban

egyenesen végzetes lenne a német népre,

ha belépne a népszövetségbe.

— Mi nem akarunk kis-német politikát űzni, — mondotta — hanem valódi össznémet politikát, amely meghagyja az egyes országoknak szabadságukat, anélkül, hogy ezáltal a birodalom érdekeit veszélyeztetné.

A besszarábiai kérdés

Tatarescu államtitkár nyilatkozata a kamarában — Szerinte ma lehetséges a békeszerződések revíziója

BRASSÓ. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A kamara keddi ülésén Tatarescu belügyi államtitkár hosszabb beszédben fejtette ki a kormány álláspontját a besszarábiai események és e tartomány külpolitikai vonatkozása dolgában.

Besszarábia helyzetét a békeszerződések szempontjából vizsgálva, a szónok sajnálatát fejezi ki azon, hogy e tartomány e ye i és e el smeré el csak Fr n ciaország és Nagybritannia ratifikálta. En nélfogva ez a jegyzőkönyv csak akkor lesz érvényes, ha mind a három szignatarius hatalom ratifikálta.

Olaszország állítólag bizonyos pénzügyi differenciák miatt nem járult még hozzá, de valóságban azért nem, mert

Olaszország nagy előnyöket és engedményeket kapott Oroszor-

szágtól és semmi tekintetben nem akar kellemetlenkedni a szovjet-nek

Ezt a ratifikálást, mondja Tatarescu minden áldozat árán meg kell nyerni. Nagyon ügyelni kell azonban, mert

ma a békeszerződések revíziója lehetséges.

Fontos dolog, hogy a jóviszony fenntartassék a szovjet Oroszországgal.

Távol attól, hogy örvendjünk egy Dnyeszterentuli moldvai köztársaság alapításának, a célja iránt bizalmatlanoknak kell lennünk mert az egy ellenünk irányuló bolsevista agitációs központ akar lenni.

Az egyetlen módja Besszarábia fenntartásának biztosítására, hogy e tartomány szíveit meggyerjük.

Felfüggesztik a retsági kerület képviselőküldési jogát

BUDAPEST. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A magyar nemzetgyűlés mandátumbiráló bizottsága a tegnapi ülésen jelentette, hogy Huszár Elemér kétsági mandátumát megsemmisíti és javasolta egyúttal, hogy fűgesszék fel a kerület képviselőküldési jogát, mert megállapította, hogy a választások alkalmával mindkét párt részéről nagymérvű vesztegetés folyt.

A napirend során Baross János bírói esküjének megszegésével vádolja a nagyvádi kerület választási biztosát. Pesthy igazságügyminiszter visszautasítja a vádat, majd Rakovszky belügyminiszter cáfolta meg az interpelláló kijelentéseit. A ház többsége tudomásul vette a választ, mire az ülés véget ért.

Hirdesse meg áruát a „Brassói Lapok”-ban és özőnével kapja a rendelést, mert a „Brassói Lapok”-at mindenki olvassa.

Szeitovszky Tibor letette az esküt

BUDAPEST. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Szeitovszky Tibor, Magyarország új külügyminisztere hivatali esküjét ma délelőtt letette.

Anglia ezentul is barátságos lesz Magyarországhoz

LONDON. (A Brassói Lapok tudósítójától.) O Connor az angol alsóház korelnöke egy interjuban kijelentette, hogy Magyarországgal szemben az angol politikai továbbra is barátságos marad. Az angol közvélemény magyar barátsága független a pártszempon toktól.

— Jól tudjuk, — mondja tovább O Connor — hogy Magyarország akarata ellenére sodródott bele a háboruba és mindvégig megmaradt a becsület és az emberiesség útján.

Anglia őszintén kívánja, hogy Magyarország gazdaságilag talpra álljon és ezt a törekvést mindenkor támogatni fogja.

A szászok tovább manővereznek a kolozsvári lutheránusok ellen

KOLOZSVAR. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A lutheránus egyház ügye még mindig nincs elintézve. A listák ellen a magyarok felebbeséseket adtak be, mivel kiderült, hogy a szászok több kiskoru és egyáltalán

nem Kolozsváron lakókat és másvallásukat is feivettek a listára,

csak hogy biztosíthassák a többségüket. A magyarok felebbesését a jövő héten tárgyalja le a bizottság és ha a tárgyalás eredménytelen lenne, a felebbesések a konzisztórium elé kerülnek. Érdekes, hogy a szászok vezére, Schuller Rudolf dr. minden eszközt megragad, hogy az egyházat szász befolyás alá kerültesse és

valósággal terrorizálja a bizottság tagjait.

A lutheránusok részéről úgy vélik, hogy az ügyet januárra befejezik, akkor lesznek csak megtarthatók a választások, amelyek így is kétségtelenül a magyarok győzelmével végződnek.

Késhegyig menő harc tört ki a szovjetkormány és Trockij között

Trockijnak nem szabad Moszkvát elhagynia

KOPENHAGA. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Moszkvából érkezett jelentések szerint a szovjetkormány tagjai és Trockij között késhegyre menő harc tört ki a hatalomért. A harc azzal kezdődött, hogy Zinovjev azt követelte Trockijtól, hogy mutassa be előzetesen a kormányának ama beszéd szövegét, amelyet a szovjetkongresszuson akar elmondani. Trockij nem egyezett bele Zinovjev kívánságába, s a kormány ezért megtiltotta neki, hogy a kongresszuson felszólaljon. Amint hírlik, Trockijnak szigorúan megtiltották, hogy Moszkvát elhagyja.

Helyreállott a külföldön Magyarország hite

BUDAPEST. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A lapok közlései szerint Kórányi Frigyes, Magyarország új párisi követe tegnap éjjel elutazott Párisba, hogy átvegye a követség vezetését. Utazása előtt interjuban jelentette ki, hogy a magyar pénzügyi helyzet alakulása várakozásainak teljesen megfelel. A magyar gazdaság hite a külföldön helyreállott, s az állam bevételei kielégítő módon tartósan emelkednek. Párisban rövidesen tárgyalások kezdődnek meg az utódállamoknak átadott állami javak értékeinek megállapításáról. Végül kijelentette az új párisi követ, hogy Franciaországgal, Angolországgal, Spanyolországgal a gazdasági tárgyalások rövidesen megkezdődnek.

Veres verekedésekkel készülnek a német kommunisták a választásokra

BERLIN. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Németország a jövő héten választ, s a választási agitáció az egész országban teljességgel folyik. Tegnap Berlinben a kommunisták tartottak agitációs gyűlést, amely után tüntető menetben akartak felvonulni a főváros utcáin. A rendőrség közbelépett, s felakarta oszlatni a tüntető menetet, mire veres verekedés és lövöldözés kezdődött.

Egy rendőrtisztviselőt agyonlőttek, több rendőrt pedig súlyosan megsebesítettek. Lubeckből és Hamburgból szintén veres verekedéseket jelentenek.

Nathuziusz mégis elfogadta a kegyelmet

PARIS. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Doumergue elnök Mollet hadügyminiszter javaslatára megkegyelmezett Nathuziusz tábornoknak. A tábornok már el is hagyta Lillet, s visszatért Németországba.

Román—jugoszláv—olasz szövetség készül?

Januárban lesz a kisántant bukaresti konferenciája

BELGRAD. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A Pravda című lap mai számában rendkívül érdekes és minden tekintetben szenzációs jelentést közöl. A jelentés szerint a jugoszláv kormányhoz közelálló körök erőteljes akciót indítottak egy

jugoszláv—román—olasz védelmi szerződés létrehozása céljából.

A tanácskozások állítólag jugoszláv és olasz részről már meg is indultak, s Antonovics, Jugoszlávia római követé Mussolini kormányával már hosszú megbeszéléseket is folytatott, s a hajlandóság mindkét részen meg van arra, hogy a védelmi szerződés Románia bevonásával létrejöjjön.

A szerződés részleteit és célját természetesen a legnagyobb titokban tart

ják, a Pravda értesülése szerint a szövetség megvalósítása a kisántantnak január közepén megtartandó bukaresti konferenciája után lesz aktuális. A tanácskozások már annyira előrehaladtak, hogy Jugoszlávia és Olaszország kormányai meg egyeztek abban, hogy Sándor jugoszláv király közvetlenül a kisántant-konferenciája után

udvariassági látogatást tesz a római udvarnál.

Ha a kisántant konferenciájának eredménye lehetővé teszi a szövetség megalakítását, úgy néhány héten belül a három állam kormányának képviselői Rómában tanácskozásra gyűlnek össze, amelyen a szövetségi szerződés végleges szövegét alapítják meg.

Angliának nem kell a Népszövetség

Óráról-órára élesedik az angol-egyiptomi konfliktus — A kairói európai kolónia támadástól fél

LONDON. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Egyiptomban tetőfokra hágott az izgalom, amelyet az angol kormánynak Egyiptommal szemben elrendelt, felette szigorú rendszabályai idéztek elő. Az angol csapatok minden oldalról özönlenek az egyiptomi partok felé, az angol földközi-tengeri flotta hatalmas egységekkel indul az egyiptomi kikötőkbe, hogy foganatosítsa az angol kormánynak imperialista-törekvéseiktől hevített rendeleteit.

Az egyiptomi kormány kétségbeesett beadvánnyal fordult a népszövetséghez, amelyben kifejti, hogy az angolok eljárása igazságtalan és kemény, holott Egyiptom a követeléseket töle telhetőleg teljesítette. Szúndant Egyiptomtól elválasztani nem lehet, s ha most az angol kormány mégis erre törekszik, Egyiptomot

gazdaságilag meg akarta fojtani.

Az angol követelések példátlanul állanak a modern világtörténelemben. Az elnyomottak panaszzavával kéri a jegyzék a népszövetséget, hogy siessen segítségére a szorongatott Egyiptomnak.

A jegyzék már meg is érkezett Genfbe, s a népszövetség titkársága elhatározta, hogy ezt a tiltakozást nem közli a szövetséghez tartozó államokkal, hanem csak annak megérkezésétől értesíti őket. Ezt az eljárást azzal magyarázzák, hogy a jegyzéket nem az egyiptomi kormány, hanem az egyiptomi parlament intézte hozzá. Ennek azonban — mint a jelek mutatják — sokkal fontosabb oka van. Ez pedig az, hogy a népszövetség egyelőre nem mer a kérdéshez nyulni, mert — mint a Daily Express közli,

abban a pillanatban, ahogy Franciaország megkísérelné az egyiptomi kérdést a népszövetség elé vinni, angol részről azonnal felvetnék a hadiadósságok kérdését.

Sőt az angol kormány már közölte is a nagyhatalmakkal, hogy a népszövetség közbelépését az egyiptomi kérdés ügyében

barátságtalan cselekedetnek

minősítene.

Ha Anglia ezt a fenyegetését tényleg beváltja,

a népszövetség teljes kudarcát

jelentené, s az intézmény létjogosultságát megszüntetnek kell tekinteni. A népszövetség gyengesége és tekintélytelensége már az elmúlt évben megdőbbséget nyitvánult meg, amikor Olaszország tagadta meg a népszövetségnek döntésre való jogát a görögökkel kötött viszályban. A helyzet ma pontosan ugyan egy azzal súlyosbítva, hogy most Anglia, a népszövetség megteremtője tagadja meg tőle a döntés jogát.

Az angol munkáspárt felismerte már a helyzet veszedelmes és fenyegető voltát, s manifesztumban tiltakozik a konzervatív kormány imperialisztikus politikája ellen, s szintén a népszövetség közbelépését követeli.

A feszült helyzetben enyhítőleg hat az az újabb jelentés, amely Londonból jön, s azt mondja, hogy a lapok egybehangzó je-

lentései szerint az Egyiptomból érkező hírek kielégítőek Kormányköröknek az a véleménye, hogy

a válság elmúlt, s újabb rendszabályok feleslegesek.

Ezt a meggyőződést a kormány valószínűleg abból a jelentésből meríti, hogy Zivar miniszterelnök tegnap meglátogatta Allenbyt, az angol kormány egyiptomi mandatáriusát, s kijelentette, hogy kormánya mindent elkövet az ellentétek megszüntetése és a jóviszony helyreállítása céljából. Ez egyelőre azonban csak Zivar miniszterelnök óhaja, mert

a nép, amelynek igazi vezére még ma is Zaglul pasa, nem hajlandó minden irányban behódolni az angol kívánságoknak.

A nép izgatott hangulatára pedig misem jellemzőbb, mint az, hogy Kairóban az európai kolónia támadástól tart.

Az izgalmat az angol katonaság is igyekszik fokozni, s az egyiptomi városokban tüntető felvonulásokat rendez.

Ha a magyarság összefogna...

Román kritika a magyar széthúzás időről

BRASSÓ. (A Brassói Lapok munkatársától.) Egy jelentéktelen kis helység román templomának harangját szentelték fel a napokban. Istentisztelet után s a szertartás végeztével bankett volt, melyen városi előkelőségek is résztvettek, többek között egy primár is, aki román ember. Természetesen, mint minden becsületes banketten szokás, ezen is pohárköszöntők hangzottak el, s ezek között az egyikben célzás történt a kulturát terjesztő felekezeti magyar iskola sérelmeire.

A primár sem volt rest, riposztolt. S a nem nyilvánosság számára szánt pohárköszöntőjében (ezért hallgatjuk el a helység és primár nevét a többiek között ezt mondta:

»Nem a miniszter, nem a kormány, s nem is a románság az oka a magyar iskola sérelmeinek, hanem az urak. (T. i. a magyarság). Mert

ha a magyarság, mint egy ember összefogott volna, ma nem volna magyar iskolai sérelem«.

Ezt mondotta a primár, s az én nézetem szerint teljesen igazat mondott. Mert — s ezt meggyőződéssel vallom — ha a magyarság Jászfi-féle frakciója a magyar iskolázást illetően nem haladna még manapság is külön utakon; ha közönségünk, de főképpen a székelységnek egy része, nem szűkkeblűsködne az áldozathozatalban, viszont nem sietne román tannyelvű állami iskolába adni gyerekeit, még ottan is, ahol két felekezeti magyar középiskola is van, akkor — a primár szavai szerint — »ma (csakugyan) nem volna magyar iskolai sérelem.«

Nem a nyilvánosság számára hangzott el a pohárköszöntő, de azért szavait, súlyos kritikáját szükséges a magyar közönség tudomására hozni. (szj.)

KAVIAR A LEGJOBB HETILAP

Végső szükségben az új csatolt területek nyugdíjasai

ZSOMBOLYA. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Hogy a liberális kormányzat miképen fogja fel nemzetközi szerződéseken vállalt kötelezettségét, azt a magunk bőrén már bőségesen volt alkalmunk keservesen tapasztalni.

Ez év áprilisában, mint közismert dolgot, Románia a Jugoszláviának ítélt bánáti területből jelentékeny részt kapott vissza a jugoszláv-román határ kiigazítása alkalmával. Ez újabb idecsatolt területen néhány nagyobb népességű nagy községgel is gazdagodott Románia. Emlékeztet még, hogy az átcsatolás ellen annak hírére mennyire kézzel-lábbal kapálóztak és tiltakoztak az átcsatolásra szánt területek sváb lakosai, akik memorandumokkal igyekeztek elérni az országcsere megakadályozását.

A memorandumozó lakosság úgy látszik, ösztönszerűleg érezte meg, hogy az országcsere rájuk nézve sorscserét is jelent. Az átcsatolás azonban a határkiigazítás befejeztével minden tiltakozó igyekezet dacára megtörtént. A Jugoszláviától átcsatolt területeken jelentékeny számban élnek állami nyugdíjasok is, akiknek sorsáról addig az SHS. királyság gondoskodott s akikkel szemben a nyugdíjuk továbbfolyósítására vonatkozó kötelezettséget nyilvánvalóan átvette a román állam, mert át kellett vennie.

A kötelezettség átvétele azonban a liberális szótárban egyáltalában nem jelent a kötelezettség teljesítését is. Hogy mennyire nem, bizonyítja az a körülmény, miszerint a román kormány a Jugoszláviától nyert új területek állami nyugdíjasainak nyolc hónapi idetartozásuk alatt, az idecsatolás napja óta még egyetlenegy baní nyugdíjat sem fizetett.

Ezek a boldogtalan nyugdíjasok, a kiknek a nyomoruságos nyugdíjon tengődés amúgy sem jelent valami rózsás sort, még ha az életrobotjuk jutalmazására odavetett alamizsna filléreket rendszeresen megkapják is, elképzelhetetlen nyomoruságba döntettek az elmúlt nyolc hónapja alatt. Állami nyugdíjukat ez év április 1-én kapták utóljára, még a jugoszláv állampénztártól. Az átcsatolás április 12-én ünnepélyesen megtörtént és ezzel a kormány — úgy látszik — minden nemű kötelezettségének eleget is vélt tenni.

Újból Hainisch lesz Ausztria elnöke

BECS. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Az osztrák keresztényszocialistapárt egyhangúlag elhatározta, hogy a december kilencedikén megtartandó elnökválasztáson újból Hainischot választja meg. A nagynémetek csatlakoztak a keresztényszocialisták határozatához, s így Hainisch újból megválasztása biztosra vehető.

Könyvujdonság!

Hamvai Sándor: A szent hazugság.
Regény ára 60.— lej.

Nagyszerű írói készséggel, mindvégig lebilincselő érdekességgel rajzolja meg a szerző apa és fia összetűzését és kibékülését egy becsület és gyermeke jövőjét védő és azért mindenre képes asszony intrikái között. — Érdekesebb regény még nem hagyta el Erdélyben a sajtót, mint

A szent hazugság.

Kiadta a Brassói Lapok könyvosztálya, Brassó.

BUHOWETZKY rendezte

Az élő céltáblát

A főszerepeket pedig AUD EGEDE NISSEN, ALPHONS FRYLAND, JAKOB TIEDTKE játsszák nov. 29-én a MODERN MOZGÓBAN.

A szovjet elismerése katasztrófát jelent az orosz emigránsokra nézve

Az emigránsok tömegesen kérik a külföldi állampolgárságot

BRASSÓ. (A Brassói Lapok munkatársától.) Most, hogy az európai kormányok egymásután ismerik el az orosz szovjetköztársaságot, a világ minden részében szétszórta élő orosz emigránsok kétségbeesett helyzetbe jutottak. Az eddigi rendszer az volt, hogy például Franciaországban élő orosz emigránsok még a cári uralom idejében vagy a Denikin vagy Wrangel hatóságok által kiállított utlevél alapján tartózkodtak az országában. Ezek az utlevelek eddig általános érvényűek voltak, most azonban, hogy Franciaország elismerte a szovjetet, az emigránsok kénytelenek okmányukat kicserélni és ezekért a legnagyobb ellenségeikhez, a szovjet hatóságokhoz fordulni.

Ez természetesen nem tartozik a kellemes dolgok közé és így a cári és ellenforradalmi emigránsok most tömegesen igyekeznek új állampolgárságot szerezni, ami viszont nem könnyű, mert a külállamok nem szívesen adják meg ezeknek az oroszoknak az állampolgárságot.

Jogegyenlőség a vonaton

Egy magyar, aki gyanus — Arcul ütök, aki nem adja át a helyét

BRASSÓ. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Minden kommentár nélkül adunk helyet az alábbi levélnek, melyet komoly, tekintélyes és megbízható úriember küldött be lapunknak, s melyben a saját és egy utitárs bántó és kellemetlen élményét adja elő.

A levél némi kihagyással így szól:

Két esetet mondok el, melyeket a közérdekben látok szükségesnek közölni a szerkesztő úrral.

Mindkét eset vasuti utazás közben történt. Az egyiknek én, a másik esetnek egy segesvári ügyvéd volt a szenvedő alakja.

Az én esetem rövidre fogott tényállása ez:

E hó 14-én Mureni (Szederjes) állomáson délelőtti tíz órakor a Brassó felé haladó személyvonat egy másodosztályú kocsijára szállottam fel.

Egy oly fülkében helyezkedtem el, melyben egy főhadnagy és egy civil uri ember ült. Kik maguk között románul beszélgettek. Elhelyezkedésem után nyomban a főhadnagy kérdést intézett hozzám, hogy honnan jövök hová megyek, mi a nevem, mit keresek ott, ahová megyek, s ezekre tört románsággal, úgy ahogy tudtam, feleletet adtam. Még pár mondat után igazolásra szólított fel, melyet nem értvén meg, a civil tolmácsolt nekem magyarul, hogy én gyanus egyén vagyok, igazoljam előtte magamat, mert ő dektív. Elutasító választ adtam ama megjegyzéssel, hogy a felszólítás jogosulatlan, mire a tiszt azzal felelt, hogy én Brassóba vagyok köteles követni őt s ott majd igazolni kell magamat. Erre azt feleltem, hogy Brassóba nem megyek, mert nekem egy innen fekvő járásbírósnál lesz a következő nap reggeli 8 órakor tárgyalásom. A tiszt ragaszkodott kijelentéséhez, mire célszerűnek láttam az idező végzésemet felmutatni. A kóhalmi vasuti állomáson a vonatki-sérő kalauzzal az állomásfőnökségen panasszal akartam élni, egyik forgalmi tisztviselő azonban a csendőrséghez utasított azzal, hogy a panasz felvétele nem tartozik hozzájuk. Csendőrmester nem volt, csak közcsendőr, aki kijelentette, hogy az ügybe nem avatkozhatik.

Utam hátralevő része kiengesztelést folyamatu volt a tiszt részéről, kitűnt azonban e folyamat rendén, hogy a tiszt hatalmi lépése ellenem legfőképpen azért történt, mert magyar vagyok s mert románul nem tudok, úgy, amint ő óhajtott volna. Kifejezésre jut tatta azonban a tiszt, hogy egy év múlva, ha találkozunk, a román nyelvet jobban beszéljem.

A másik eset pedig a következő:

A segesvári ügyvéd e hó 12-én a Brassó felé haladó személyvonat egy másodosztályú fülkéjébe szállt fel, hol még néhány civil magyar utas volt. Kévsz idő múlva 3 katonatiszt szállt fel a vonatra s a kérdéses fülkében levő civil utasokat távozásra szólították fel. A néhány magyar utas helyéről fel is kell, azonban a segesvári ügyvéd azzal válaszolt,

Egyébként az orosz emigránsok az új helyzetben mindenütt a legnagyobb nehézségekkel küzdenek s az a hárommillió emigráns ki a világ minden részében elszórtan él, nem mindenütt talál barátságos fogadtatásra. A legszívesebben még a jugoszláv kormány bánik azzal a szerb területen élő kétszázötvenezer emigránssal. A legrosszabbal Lengyelországban megy az emigránsok sora, bár itt kevesen vannak, mert éppen a nemzeti ellentétek miatt igen kevésnek engedték meg ott a letelepedést.

Az orosz emigráns életből igen érdekes dolgokat mondott legutóbb Alexander Philippoff, a Párisban megjelenő Ruskaja Gazetta című emigráns lap főszerkesztője, aki nyilatkozatában megállapította, hogy az emigránsok javarésze nagy nyomorban él, csak igen kevésnek sikerült egzisztenciát teremtenie. A mindennapos dolgok közé tartozik, hogy hercegnők örömházakba mennek, hercegek sófförők lesznek, s generálisok a városi pályaudvaron mállhat ragnak.

hogy 6 jegyét megváltotta, az elfoglalt helyre neki joga van. Válaszul egyik tiszt részéről arcütlést kapott.

E kis területen egymásután, egyik napról a másikra, megtörtént eset súlyos aggodalmat kelthet a magyarfajú állampolgárokban, hogy a jognak még a vasútra megváltott jeggyel és helyen sincs egyenlősége a tulajtott sovínizmussal szemben.

BUHOWETZKY rendezte

Az élő céltáblát

A főszerepeket pedig AUD EGEDE NISSEN, ALPHONS FRYLAND, JAKOB TIEDTKE játsszák nov. 29-én a MODERN MOZGÓBAN.

Bucsuzik a bukaresti róm. katolikus plebános

Püspöki tanácskozáson elhatározták Radics István visszahívását

BUKAREST. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A román főváros magyar katolikus világában hónapok óta nagy idegesség uralkodik az ugynevezett plebánosválság miatt. A Brassói Lapok olvasói ismerik már azt a minősíthetetlen hadjáratot, amelyet Radics István bukaresti róm. kat. plebános ellen folytattak, s aminek sajnálatos eredményeképpen a hivei rajongásával és feltétlen bizalmával dicsekedhető pap — immár bizonyosan — távozni kényszerül Bukarestből.

A magyar pap ellenségeinek és intrikusainak, akik sajnos épen a saját vérükből való személyek, sikerült elhíttetniük Cisar jasi-i püspökkel azokat a mulatságos vádakat, hogy Radics István lázít az állam ellen, löversenyre jár és rosszul bánt a szegényekkel. Így nyilvánvalóan Cisar püspöknek tudható be, hogy azon az értekezleten, amelyet Radics felettesei: Majláth Gusztáv Károly püspök, Cisar püspök és Flamon szatmármegyei prelátus tartottak ebben az ügyben a napokban, elhatározták, hogy

a vallásközi béke helyreállításá végett visszahelyezik Radicsot régebbi állomáshelyére.

Maga Radics István úgy nyilatkozik, hogy ő is a visszahívása mellett van, mivel reméli, hogy távozásával gyöngülni fog a bukaresti magyarság ellen folyó hajsza, amelynek ő — csak áldozata. Radics eltávolítása a magyarság minden rétegében visszatetszést keltett, s tartani lehet attól, hogy

újából a p a d n i fog a bukaresti katolikusok száma,

mert a Bukarestben régebben gyakori aposztázának épen a mély tiszteletet parancsoló Radics megjelenése vetett véget.

Radics István különben a jövő vasárnap bucsuzik el híveitől. Utódjául a már Bukarestben is működött Horváth szulinai róm. kat. papot szemelték ki.

BUHOWETZKY rendezte

Az élő céltáblát

A főszerepeket pedig AUD EGEDE NISSEN, ALPHONS FRYLAND, JAKOB TIEDTKE játsszák nov. 29-én a MODERN MOZGÓBAN.

Egyezerötszáz lej és egy öltözet ruha

Tighinában lakik az ország legoptimistább prefektusa

BRASSÓ. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A megyei prefekturától ma egy feltűnő betöltésére. Ehhez tulajdonképpen nem is kellene kommentár, ez a tény, annyira beszédessé önmagában is. A prefektusi köriratban van azonban egy mondat, amely megmondja azt is, hogy ez a rendőri állásra méltó havi ezerötszáz lej fizetést kap és egy öltözet ruhát. Besszarábiában. Az az ember, aki itt hagyja szűkebb házáját Erdélyi, a regátot, Bukovinát. Nagyon optimista és idealista lehet a tighinai prefektus, és elhiszi, hogy ezerötszáz lej és egy öltözet barnaszínű egyenruha elég ahhoz, hogy idevalósi emberek megkívánják a besszarábiai gyönyörűségeket, viszont az is igaz, hogy a prefektus nem tehet arról, ha Bratianu Vintila nem ad fizetést a rendőrközegeknek. Sem a köztisztviselőknek, sem senkinek, akinek a munkája az ország érdekében való és akinek fizetése az ő pénzügyi politikájának szerencsétlen voltját színyli meg.

Besszarábiában tehát nem találunk eléggé megbízható egyéneket a konstábleri állásra méltó betöltésére. Ehhez tulajdonképpen nem is kellene kommentár, ez a tény, annyira beszédessé önmagában is. A prefektusi köriratban van azonban egy mondat, amely megmondja azt is, hogy ez a rendőri állásra méltó havi ezerötszáz lej fizetést kap és egy öltözet ruhát. Besszarábiában. Az az ember, aki itt hagyja szűkebb házáját Erdélyi, a regátot, Bukovinát. Nagyon optimista és idealista lehet a tighinai prefektus, és elhiszi, hogy ezerötszáz lej és egy öltözet barnaszínű egyenruha elég ahhoz, hogy idevalósi emberek megkívánják a besszarábiai gyönyörűségeket, viszont az is igaz, hogy a prefektus nem tehet arról, ha Bratianu Vintila nem ad fizetést a rendőrközegeknek. Sem a köztisztviselőknek, sem senkinek, akinek a munkája az ország érdekében való és akinek fizetése az ő pénzügyi politikájának szerencsétlen voltját színyli meg.

A legújabb divat a monogrammos lakkcipő

A délutáni toalettet is szörme díszíti

Riport a bécsi divatról

BECS. (A Brassói Lapok munkatárától.) Az emberhullámos, elegáns Graben egyik legelőkelőbb női divatruházában érzelmi látványosságot nyújt a főnök ur előtte elvonuló helyes kicsi bécsi mannequinek mindegyikén, simit, huz, töl, igazít, helyre igazít, korrigál, félcel, tűzdel valamit. Közben a főnök urnak a keze, meg a főnök ur szája alig áll meg egy pillanatra.

Szinte áldozatot hoz, hogy öt percre hallgatni, illetve nyilatkozni kénytelen ne tem arról: milyen az 1924-25. év téli divatja:

— A szörme továbbra is megtartotta a hegemoniáját — mondja. A délutáni és uccai ruhákat — szinte kivétel nélkül — szörme díszíti. A szörme legtöbbször nem is szörme, csak imitált anyag, vagy színes kanin. Emellett divatos a kékróka és coboly. Az estélyi ruhákat a sok himzés jellemzi. A divatszín a fekete. Az estélyi ruháknál az arany a feketével kombinálódik, úgy, hogy a tavalyi tél ezüstkaraktera teljesen tűnőben van. A szövetek közül a Kasha nevű vékony, simulékony portéka divatos kabátnak és ruhának. Azonkívül előszeretettel viselnek egy fénylő a la Ottomane szövetet és bársonybroché. Georgettère és seilymousselinre nagyon sok virág és dísz jön.

— A terepet mindenestre a szörmebunda uralja. Coboly, Csincsilla, Kolinsky és persianer, azután a praktikus Nutria és Sealbisam a divatos szörmek.

— A ruhák és kabátok rövidebbek a tavalyinál és majdnem minden esetben egyenes vonalban végződnek. A kalap egyelőre kicsi alakú, de ez még nem végleges. Új szokás, hogy a kalapot teljesen hozzá szabják a fej alakjához. Ugyanigy a cipőt is. Az elegáns cipő csak mérték után készül, a cipőüzletről csak a házi szükségletét fedezi már a divatos dáma. A dernier cri a párisi lakkcipő, legtöbb szór aranyozással, sőt a lakajdonos monogrammjával is el van látva.

A Brassói Lapok hirdetésait naponként szívesen ember olvassa.

Egész országra terjedő kommunista összeesküvést fedeztek fel Csehszlovákiában

Pozsonyban több városi tanácsost letartóztattak — Az összeesküvők fel akarták robbantani a kaszárnyákat

BECS. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Az Achtuhrblatt jelentése szerint a csehszlovák hatóságok tegnap Csehország egész területére kiterjedő kommunista összeesküvést lepleztek le. Az összeesküvés központja Bécs volt, Prágában. Pozsonyban és Ungvárott is volt gócpontja. Eddig huszonhét összeesküvőt sikerült letartóztatni, köztük Nagy Gyulát, a prágai parlament volt képviselőjét, és

Pozsonyban több városi tanácsost. A megéjtett házkutatás alkalmával a bűnfelek egész tömegét találták, köztük a kommunista központ titkos leveleit, amelyek a kaszárnyák felrobbantásáról szóló utasításokat tartalmazták. A robbantószerkeket már Bécsből be is csempészték Csehszlovákiába. A nyomozás szálai Auszriába vezetnek.

Innen-onnan

„A Károlyi-pör az angol kormányt nem érdekli” — Seipel osztrák kancellár a dunai konföderáció terve miatt bukott meg — A németiség halvaszületet ideának tekint a tervet

BUDAPEST. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Az Arbeiter Zeitung a minap azt a hírt közölte, hogy Barclay, budapesti angol ügyvivő, tudatta volna a magyar kormánnyal, hogy az új konzervatív kormány nem osztja azokat az aggodalmakat, amelyeket Ramsay Macdonald a Károlyi pör ügyében táplált. A budapesti sajtó megállapítja, hogy az Arbeiter Zeitung híre, ebben a formában, nem felel meg a valóságnak, mert az angol kormány hivatott arra, hogy Károlyi pörében állást foglaljon. Ez a békeszerződés interpretációját jelentené, amire csak a jóvátételi bizottság illetékes. Mindössze annyi történt, hogy a magyar kormány Londonból bizalmas úton azt az információt kapta, hogy a Károlyi pör az angol kormányt egyáltalában nem érdekli. Néhány héttel ezelőtt pedig a jóvátételi bizottság kérdést intézett a magyar kormányhoz, miképp hozza összhangba a Károlyi pörrel a békeszerződés 76-ik szakaszát. Erre a kérdésre a magyar kormány azt a választ adta, hogy az ügy bíróság kezében van és a magyar kormánynak nincs módja, hogy a független bíróságnak utasításokat adjon. Ez zel kapcsolatban megemlítjük, hogy

Sir Frederic Maurice angol tábornoknak a Diaz-féle szerződésről tett nyilatkozata perdöntő jelentőségű lehet Károlyi perében.

Seipel bukásának külső formája tudvalevően a következő volt: a kancellár a sztrájk megszünte után vállalta az új kormányalakítást, de a szanálás művének megmentése érdekében centralizmust akart meghonosítani a szövetséges államokban, s össze is hívta a tartomány főnököket, akikről azt követelte, teljesen rendeljék alá a tartományok költségvetését a szövetségi pénzügyminiszter rendelkezéseinek. A tartományi főnökök ragaszkodtak az autonómiához s mivel a keresztényszocialista párt központi értekezlete szintén a tartományok autonómiájának álláspontjára helyezkedett, Seipel kénytelen volt helyét a politikailag nem exponált Ramek volt igazságügyminiszternek átadni. Ez, ismételtük, a bukás külső formája. A tényleges okot a cseh ellenzéki sajtó írta meg. E szerint

Benes külső nyomásra hozzákezdett a dunai államszövetség életrekeltéséhez, a tehetetlen Ausztria kormányát megnyerte tervének, sőt Seipel is kötelező ígéretet tett rá

csak hogy megmenthesse Bécset, de az osztrák tartományok nacionalista németisége tudni sem akart csehekkel való közösségről és elejtette Seipelt mindn eddigi érdemei ellenére is. Seipel bukása tehát egyúttal a dunamelléki államszövetség bukását jelenti amelyet cseh vezetéssel akartak megalakítani. Bizonnyítja ezt az is, hogy Benes, aki a cseh-osztrák kereskedelmi egyezség ratifikálásának ürügye alatt a dunai szövetség ügyében akart végleges

megállapodásokat létesíteni, utasított minden megoldás nélkül lemondni.

A Bács megyei Napló berlini munkatársa felkereste a különböző német pártok vezetőit, hogy véleményüket megkérdezze a dunai konföderáció tervére nézve. Rewentlow gróf kijelentette, hogy

Benessel szemben a németek csak bizalmatlansággal viseltethetnek

Az egész tervet halvaszületetnek tekintik, amelynek egyetlen célja, hogy kikapcsolja a német versenyt. A német nemzeti párt vezére azt is hozzáfűzte, hogy véleménye szerint nem valószínű, miképp Ausztria hozzájáruljon egy ilyen németellenes tervhez. Müller dr. volt szociáldemokrata birodalmi kancellár utópiának tartja a dunai konföderációt

Rövid hírek mindenfelől

LONDON. A magyar kölcsön árfolyama 94 és egyenlőcadra emelkedett. Az emelkedést Smith pénzügyi főbiztos kedvező jelentése és zálogul lekötött bevételek növekedése idézte elő.

NEWYORK. Az Unio aláírta a magyar-osztrák kormánnyal a világháború óta kölcsönösen megállapított igényekről szóló jegyzőkönyvet.

LONDON. Chamberlain külügyminiszter környezetéből nyert értesülés szerint a külügyminiszter Rómában a népszövetség tanácsülésén ki fogja fejteni az angol álláspontot a leszerelési jegyzőkönyvről. Altitól fog lényeges módosításokat fog ajánlani, azonban nem kívánja a genfi jegyzőkönyv egyszerű mellőzését.

MOSZKVA. Kraszin ma Párisba utazott.

LONDON. A lapok jelentései szerint a német kereskedelmi delegáció felajánlotta Angliának, hogy a huszonhat percentes beviteli illetéket átalányösszegben fizeti.

PARIS. A kormány törvényjavaslatot nyújtott a kamara elé, amelyben a moszkvai nagykövetség költségeinek a költségvetésbe való beillesztését javasolja.

Erdős Renée

a legkiválóbb magyar írók következő munkái ismét kaphatók:

Akoltók	70 L.
Berekesztett utak	240 „
A nagy sikoly	225 „
Santerra biboros	225 „
Egy szerelmes nyár története (Az Antinous második kiadása)	150 „

A pénz előzetes beküldése ellenében portómentesen szállítja a

Brassói Lapok könyvosztálya.

A BRASSÓI LAPOK ERDÉLYI HIREI

Brassó

— **Panama helyett a tisztviselők nyuzása.** Radulescu Nicolaj a CFR. államvasutak bukaresti vezérfőfelügyelője visszatért Brassóba, hogy folytassa a vizsgálatot az üzletvezetés ellen. Megállapítható, hogy ez a vizsgálat újabb teljesen ellaposodott s a panamák és vizsgálások beígért napfényre hozása helyett már csak a vasutasok ugynevezett kiszállásáért járó utiszámlák kifizetése, illetve ki nem fizetése körül forog a játék. A vezérfőfelügyelő revízió alá vette az 1924. évben kifizetett összes utiszámlákat s ennek eredményeként egy egész csoport vasutagazgatósági tisztviselő járulékaiából le fogják vonni a feletteseik parancsára történt kiutazásaikra folyósított összegeket. A tisztviselők körében meglehetősen lehangoltságot keltett ez a megfélemlítés, mert ahelyett, hogy a vasúti egyenlítő volt a hivatalnokok hátralekötő utiszámláit, még a kifizetett számlákat is levonják, ami újabb alapos terhet jelent a vasúti direktió kétezer lejes fizetésekből tengődő hivatalnokainak.

— **Előadás Palesztináról.** Székely Béla az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség főtitkára december hó 2-án, kedden este 8 órakor Brassóban, az Árvaház-uccai tanácsteremben előadást tart Palesztina felépítéséről, a kivándorlási és letelepedési lehetőségekről, valamint Palesztina jelenlegi politikai, gazdasági és kulturális viszonyairól. Belépti díj nincsen; minden érdeklődőt szívesen lát a rendezőség.

A rendezőség kéri egyúttal a brassói zsidó leányokat, hogy a december 1-én, hétfőn este 7 órakor, a brassói zsidó nőegylet tagjai pedig ugyanezen napon este 8 órakor jöjjenek el a tanácsterembe, ahol Székely Béla a Pro Palestina brassói csoportjának megszervezéséről fog értekezni.

— **Vallásos estély.** a brassói ref. templomban nov. 30-án délután öt órakor lesz a következő műsorral: 1. Mennyben lakó én Istenem! három szólamra éneklő az egyházi női énekkar. 2. Szaval Kovács Ibolyka. 3. Dr. Szemethy Géza. Itt van a szívem! tercett: Soprán: Ambrus Józsefné, Tenor: Egető Károly, Bariton: Fuhrmann János. 4. Felolvadás: Tartlaj dr. Dániel Viktor, Székely Mikó kollegiumi tanár. 5. Zeng Jézus áldott... Két szólamú női karra írta Dr. Szemethy Géza, előadja az egyházi női énekkar. 6. Közeledik: 265. Fel barátim! Rendezők: Dr. Szigeti Vilmosné és Puskás Kálmán. Belépti díj nincs, mindenkit szívesen látunk.

— **Öngyilkosság.** Felsőporumbákról öngyilkosságot jelentettek a brassói ügyészségnek. Grigore Joan 34 éves bukaresti lakos felfelöltte magát és meghalt. Az öngyilkosság okát nem ismerik.

— **Két szerény karambol.** Ma csak két szerény vasúti karambol találhatunk olvasóink elé. A Fogarásról jövő 2424 számú tehervonat ma éjszaka negyedtizenkettőkor Bertalan állomásán elhagyva, megállt a 88. óránál. A vonat megállásáról Bertalanban nem tudtak, s így nyugodtan utána menesztették a Zernest felől jövő 2436 tehervonatot, amely az óránál rászaladt a veszteglő vonatra. Az összeütközés emberéletben nem tett kárt, két kocsi azonban kisklott és anynyira megrongálódott, hogy négy órán át szüneteltetni kellett a forgalmat. — Keresztényfalva állomásról a 2434 tehervonat hat répával megrakott kocsija elszabadult és a lejtős pályán óriási sebességgel visszazsaladt Bertalanba. Szerencsére ebben az időpontban nem volt utban vonat és így mindössze annyi kár történt, hogy a hat elszabadult kocsi Bertalanban rászaladt egy szerelvényre, amelynek két kocsiját kidobta.

— **Öngyilkosság a járványkórházban.** A brassói államrendőrségen ma jelentették, hogy a járványkórházban öngyilkosság történt. Az egyik beteg Mihecu Anna szublimáltat megmérgezte magát. Beszállították a polgári kórházba, ahol kezelés alá vették.

— **Akinek két felesége van.** Müller András prázsmári 27 éves kőműves 1922. május 4-én szakított legénylétével és megnősült. Elvette feleségül Schmidt Emília oltani leányzót. Müller azonban kevésnek tartotta egyetlen feleségét és — másodízben is megnősült. Ez alkalommal a változatosság kedvéért egy rozsnói leányt tett hitvesévé Gagen Anna szemé-

lyében. Az ifjú kőműves olyan ügyesen rendezte ügyeit, hogy egy-egy ideig mind két feleségével együtt élt, anélkül, hogy a két Müller Andrást tudott volna egymásról. Végül is kiderült a turpiság, a csendőrök letartóztatták és Brassóba hozták, ahol bigámia miatt indult meg ellene az eljárás. Kihallgatása után a vizsgálóbíró szabadlábra helyezte. Az ügyész ség felfolyamodást jelentett be szabadlábra helyezése ellen. Tegnapp vádtanács elé került az ügy s a vádtanács nem adott helyt az ügyészség felfolyamodásának. Müller tehát szabadlábon van, de hogy melyik felesége örül ennek a szabadságnak, azt nem tudni.

Kolozsvár

— **Goga Kolozsvárt.** Vasárnap délelőtt egy román irodalmi csoport a román nemzeti színházban műsoros előadást tart, amelyen Eftimiu Viktor is részt vesz. Goga Oktavian fog konferálni.

— **Elkészült a város költségvetés.** Végre elkészült Kolozsvár költségvetési terve, amelyet két városi tanácsos vizsgolt holnap Bukarestbe. A város kulturális céljaira alig irányított elő valamit. Ezt azzal indokolják, hogy az adójövedelem tíz százaléka a törvény értelmében ugys iskolákra fordítandó. A költségvetés összege kilencvenmillió.

— **Kisiklás.** Szombaton éjszaka állítólag hibás változtatás miatt kisklott egy tehervonat öt kocsija. A kisiklás következtében az egyik fékező karja eltört. A katasztrófát valószínűleg szándékos bűntény okozta, a nyomozás ebben az irányban megindult.

— **Ezentul nem adnak ki egész Európára szóló utleveleket.** Mától kezdve az utleveleket a rendőrprefektúrán is iktatni kell. A jövőben az utlevélosztály felsőbb utasítás értelmében nem állít ki egész Európára, csak egyes országokra szóló utlevelet.

— **Kluzst nem kötik Kolozsvár szerződés.** A nagyszebeni Mária Terézia árvaház után most egy másik magyar humanitárius intézmény is veszélyben forog. A kolozsvári Mária Valeria árvaház a megsemmisítés veszedelem fenyegeti. A napokban megjelent az intézetben a tanfelügyelő és a városi főjegyző, akik kijelentették, hogy az árvaházat egy felállítandó román nyelvű óvoda számára lefoglalják. Hiába hivatkozott az árvaház igazgatósága arra a régi szerződésre, amely szerint a város biztosítja az árvaház fennállását és állandó támogatását, a kiküldött hatósági személyek azt felelték erre, hogy az egyezményt Kolozsvár kötötte csak, hogy most Kluzs van és Kluzs Kolozsvár szerződése semmire sem kötelezi. Ha a román állam a magyar árvaházat, amely a magyar közönség filléreiből épült föl, elveszi, akkor huszonnégy árva veszti el biztos otthonát.

— **Háromévi fegyház a késszurásért.** Vlad Miklós szelisteyi gazda a múlt hónapban részeg fővel megszuirt egy csendőrt, aki őt megelőzőleg rendre utasította. Ebben az ügyben ma ítélezett a hadbíró, amely Vlad Miklóst három évi fegyházra ítélte.

— **Új maximális árak.** A városi tanács összehívta a mézárások, molnárok, és sütők képviselőit, hogy megbeszélje velük az újabb maximális árakat. Holnap a városi tanács véglegesen megállapítja az árakat, amelyek a drágulással, de a közönség érdekeivel is számolnak.

Románul tanulni

csak megbízható, pontos és könnyen kezelhető szótár segítségével lehet. — A most megjelent

Dr. Dávid György-féle Román-magyar Magyar-román szótár

kifogástalan tartalmával, nagyszerű, praktikus kiállításával és rendkívül olcsóságával fogva a legalkalmasabb segédeszköz a román nyelv megtanulásához. — A két rész együtt egész vásznonkötésben . . . 180. — lej. ugyanaz, diszes félbőr-kötésben . . . 240. — lej.

Kiadta és megrendelésre azonnal szállítja a **Brassói Lapok könyvosztálya**

— **Elitették, mert nem vált el a feleségtől.** Nicolaj Georgice kolozsmegyei földműves megnősült, majd bevonult katonának és időn hazajött falujába, felesége már egy másik férfival élt. Georgice nem esett kétségbe, nem lőtte le sem a feleségét, sem a csábítót, hanem ő is összeköltözött egy odaváló szegéssel. Mivel a válási históriát békés úton akarták elintézni, meg azután Georgicének nem is volt pénze a pereskedéshez, a régi házastársak nyilatkozatot tettek a jegye előtt, hogy közös akarattal elválnak egymástól. Ezek után Georgice feleségül is vette második jelöltjét. A dologba azonban az ügyészség is beleszólt, s bigámia vádjára miatt bíróság elé állította Nicolaj Georgicet. A mai tárgyaláson hat hónapi fegháza ítélték.

Nagyvárad

— **Konfliktus a munkaügyi felügyelő és a munkaadók között.** A munkaügyi felügyelő és a munkaadók között konfliktus tört ki, mire a nagyváradai munkaügyi felügyelő ség ártelvételezése jelentékeny különbözet mutatott fel a kolozsvári felügyelő ség ártelvételezésével szemben s így a nagyváradai munkaadóknak aránytalanul magasabb bérémetelést kell adniok a munkásoknak. Az ügy megvizsgálására Bösörményi Kornél munkaügyi felügyelő Nagyváradra érkezett.

Nagykároly

— **Házikezelésbe veszi a város a kéményseprést.** A város pénzügy-gazdasági bizottságához ma javaslat érkezett, amelyben indítványozzák, hogy a város a kéményseprést és a szeméthordást vegye házikezelésbe.

— **Hirtelen halál.** Friedmann Béni a vasúti állomás mellett levő vendéglőben Tusan György madarász lakos ma összeesett, s még mielőtt orvosi segélyben részesült volna, meghalt. Az iszákos embert szélhűtés ölte meg.

Marosvásárhely

— **Tanácskozás a belső rend hatályosabb védelméről.** Ma délelőtt a megyei prefektúra nagy tanácskozás volt, melyen a Tatarsen miniszter által kiadott a belső rend hatályosabb védelméről szóló rendelet egyes pontjait tárgyalták meg. A tanácskozáson megjelentek a csendőrség és rendőrség képviselői a főszolgabírók, valamint a sziguranca főnöke. A tanácskozás befejezése után Mayor prefektus a megjelenteknek ebédet adott.

— **Megvolt a helyszíni szemle a szovétai gyilkosság ügyében.** A szovétai kettős gyilkosság ügyében a marosvásárhelyi ügyészség a nyáradszeredai ügyészséget bízta meg a helyszíni szemle megejtésével. A helyszíni szemle már megtörtént és az ügyészség a halottak eltemetésére megadta az engedélyt. A szovétai csendőrség már befejezte a nyomozást és megállapította, hogy a gyilkosságot Domokos Károly támadása okozta meg. A gyilkost ma kísérték át marosvásárhelyi ügyészségre és szándékos emberölés bűntette címen emelnek ellene vádat.

Nagyszeben

— **Újabb rendőri brutalitás.** Mióta Tatarsen kiadta a rendeletet, hogy a polgárokat sem csendőrnek, sem rendőrnek sem szabad bántalmaznia, állandó rovattá lett a rendőri brutalitás Nagyszebenben. Ezúttal egy Gagesch János nevű posztógyári szolgát vert össze minden komoly ok nélkül egy rendőrt az uccán, amint egy leánnyal a bálból hazafelé tartott. Mikor Gagesch véres fővel tovább akart állni, a rendőrt, akit Dobrotának hívnak, revolverrel utána lőtt. Gagesch feljelentette a rendőrt, akit hír szerint felettébb hatósága megbüntetett.

— **Betörés világos nappal.** Nagyszebenben kedden délután ismeretlen teljes, valószínűleg álkulccsal behatolt Dengel Adolf vaskereskedő lakásába és onnan ötvenezer lei értékű ruhaneműt és ékszert ellopt. Ugyanebben az időben Dengel az udvarban levő raktárhelyiségben tartózkodott.

Lugos

— **Német néphivatal Lugoson.** Az ügyesbajos dolgaikban tanácsadásra és irányításra utalt emberek számára a lugosi németek egy néphivatalnak elnevezett tanácsadó iroda létesítési eszé határozták el. A néphivatalt a német otthoban nyitják meg december elsejével és vezetőjévé dr. Kleemann István nemrégiben rendelkezési állományba helyezett törvényszéki bírót választották.

Máramarossziget

— Regáti belő a törvényszék új tanácselnöke. Az igazságügyminiszter a máramarosszigeti törvényszék tanácselnökévé Ma nea Stefan Grigor regáti belő bírót nevezte ki.

Csikszereda

— Tűz Csikpálfalván. Tegnapelőtt éjjel csikpálfalván tűz ütött ki, melynek mindössze csak két csűr esett áldozatul, mert az időközben kivonult csikszeredai önkéntes tűzoltóság a községet már-már veszéllyel fenyegető tüzet lokalizálta. A tűz keletkezésének okát még ezideig nem lehetett megállapítani.

— Kongregáció ünnep. Csikszeredából jelentik: Gyergyószentmiklóson december 14-én kongregációs ünnep lesz, amelyen Hirsch József dr. kolozsvári apátplebános tart előadást.

— Ha a munkás pártját iszik. Zim mermann Ferenc, a gyimesi Unió-cég erdőkezelője a napokban szeszt osztott ki a fátelap munkásai között, akik alaposan berúgtak. Mla. Román Juon Scurupan, az egyik munkás, ittas állapotban átmént a cég területei felé, ahol minden ok nélkül betört Tamás Balázs lakásába. Tamás segélykiáltására a helyszínrre futott az üzem két napszámosa: Oltean Péter és Oltean Demeter 20 éves legények. Scurupan a kezében levő szeges vasszerszámmal Olteanék felé sujtott. Oltean Demeter felkapott egy hosszú vasrudat és úgy hasbaütötte vele Scurupan Juont, hogy az néhány órával később az éjszaka folyamán belehalt sérüléseibe. Oltean Pétert és Demetert a gyimesi csendőrség letartóztatta és bekísérte a csikszeredai csendőrszárnyparancsnokságra, ahonnan kihallgatásuk után az ügyészségre kísérték őket.

— Megölte a fiát fűtőút közben. Miklós Ágoston, bélbóri gazdálkodó tegnap reggel István nevű 14 éves fiával az erdőre ment fáért. Miklós Ágoston ledöntött egy fe nyófat, de olyan szerencsétlenül, hogy az földhöz teremtette és halálra nyomta a boldogtalan kisfiát.

— A »Hírnök« estélye. A »Hírnök« című kolozsvári szépirodalmi folyóirat november 29-én Csikszeredán a Vigadó nagytermében irodalmi estét rendez. Az este a rendezőség a következő művészi műsort állította össze: 1. Nyitány. 2. Prolog Monóia dr. Csipak Lajos. 3. »A Hírnök« propaganda. 4. Novella. 5. Quartette. 6. Zene. 7. P. Tréfián Leonard beszél. 8. Enekel Kozma Gábor. 9. Verséből szaval Zsögön Zoltán. 10. Jelmezest jelenet. 11. Tárogató.

Kovácsna

— Szerencsétlenül járt ügyvéd. Albu Béla dr. kovásznai ügyvéd hétfőn vadászatról haza jövet szerencsétlenségnek lett áldozata. Albu ugyanis megtöltött fegyverrel jött és utközben a kocsiában levő kutyája valahogy puskájának ravaszát megfeszítve, a puskát elsült és a só rét dr. Albusnak fejét összeroncolt. A szerencsétlen ügyvéd azonnal meghalt.

— Halálos szerencsétlenség a gyárban. Fürst István kovásznai fűrésztelenpén halálos kimenetelű szerencsétlenség történt. Vén Tamás gyári munkást a gőzgép nagy kerekére elkapta és a munkást magával rántva kezét, lábát összetörte. Vén Tamás belső vérzés következtében meghalt.

— Husmérgezés áldozata. Bene József kovásznai szíjgyártó felesége romlott hústól mérgezést kapott és több napos betegkedés után meghalt.

Dicsőszentmárton

— Egy gázkut Sároson. Dicsőszentmártontól 9 km-re fekvő Sáros községben vannak azok az Európa híres gázutak, amelyek Dicsőszentmárton város kiterjedéséhez és világításához, továbbá gyárainak hajtóerejéül szolgáló földgázt szolgáltatják. Ezen kutak egyike, eddig ki nem derített okból kigyúlt és hatalmas lánggal egész éjjel égett, bevilágítva az égboltozatot több km.-nyi távolságban. A tűz lokalizálására, a hatóság részéről a legmesszebbmenő intézkedéseket léptették életbe, ennek dacára azonban a tüzet mindezekig még nem lehetett elfojtani.

Felakasztotta magát a Verebely-klinikán egy morfinista ápoló, mert nem juthatott morfiomhoz

BUDAPEST. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Hétfőn délután a Verebely-klinika egyik ápolója, aki megrögzött morfinista volt, öngyilkos lett, mert a klinikán történt morfiomlopásai miatt megdorgálták és más munkakörre osztották be.

A Ludoviceum uccában lévő Verebely klinikán évek óta teljesít szolgálatot Ary József 23 éves ápoló. A klinika orvosai régebbi idő óta észrevették, hogy Ary szeszélyes morfinista és néhányszor rajtakapták, hogy a laboratóriumból morfiomot lopott. Emiatt a kórház vezetősége több ízben megfeggydte és eltiltották, hogy a laboratóriumba betehesse a lábát.

Ary azonban a napokban újból be-

ment a laboratóriumba és ismét lopott morfiomot. Aryt a kórház vezetősége újból megdorgálta s egyben szigorubb intézkedéseket tett, hogy Ary ne juthasson be a laboratóriumba.

Aryt részben a büntetés, részben az a körülmény, hogy nem juthatott morfiomhoz, annyira elkésérítette, hogy hét fön délután lement a klinika pincehelyiségében lévő fürdőszobába, ahol felakasztotta magát a fűtőtestre, előbb azonban egy magával vitt altatópárnával, amelyre egy kis üveg kloroformot és éteri öntött, elkábította magát. Mire ráakadtak halott volt. Holttestét a törvény szerű bonctani intézetbe szállították.

HIREK

Feladós szerkesztő: Kocsis Béla

Kolozsvári fiókszerkesztőség: Calsa Reg. Ferdinand (v. Wesselényi Miklós-ucca) 22. — Telefon 6-36.

Marosvásárhelyi fiók (szerkesztőség és kiadóhivatal): Plata Regele Ferdinand 18. Telefon 177.

A Brassói Lapok egyes példányainak ára 4 lej, vasárnap 5 lej; Bukarestben 1 lejfel drágább; Ausztriában 3000 o. K., Csehszlovákiában 1 cK., Jugoszláviában 2 Dinar, Magyarországon 2000 m. K., Franciaországban 50 centimes, egyebütt 6 lej értékű valuta.

Szombat, november 29.

Katolikus naptár: Szaturniu püspök vértanu.

— Protestáns naptár: Noé, Szigrid. — Görög naptár: Paramon és Filomen vértanúk. — Izraelita naptár: 5685. Kiszlev 2.

A nap kel 7 óra 30 perckor, nyugszik 16 óra 36 perckor. Legközelebbi holdváltás: első negyed december 3-án 11 óra 10 perckor.

Időjárás: Lényeges változás nem várható

— A király hátsági vadászata. Bukarestből telefonálta tudósítónk, hogy Ferdinand király szombaton a Bánságba utazik hosszabb tartózkodásra. A Bánságban nagyarányú vadászatok lesznek, s arra a királyt a trónörökös, a volt görög király és Hohenlohe herceg kísérik el. A vadászon az udvar egyetlen nőtagja sem vesz részt.

— Albert Thomas Bukarestben. Bukarestből telefonálta tudósítónk: Albert Thomas, a nemzetközi munkaügyi hivatal vezetőjét ma délbén Ferdinand király kihallgatáson fogadta. A délbán Albert Thomas Duca külügyminiszternél töltötte, akivel hosz szasan tanácskozott.

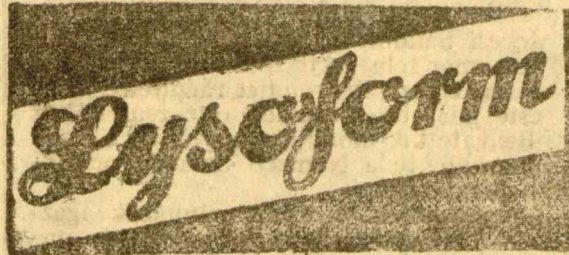
— December végéig be kell nyújtani a kereseteket a román-magyar döntőbíróshoz. Budapestről táviratozza tudósítónk: A magyar-román döntőbíróshoz előtt indítandó percekben a keresetek benyújtásának határideje december 31-én lejár. A bíróság mindazokban az ügyekben dönt, amelyeket a békeszerződés utal elé. A bíróság már megalakult, de még csak ügyrendi kérdésekkel foglalkozik.

— Megszűnt az Aurora. Bukarestből jelentik, hogy a parasztpárt harcias hangú felhivatalosa, az Aurora, a mai nappal beszűntette megjelenését. A lapot, amelynek szellemi vezére Lupu dr. volt, a papír árának tetemes megdrágulása tette tönkre. Az Adeverul vezércikkben foglalkozik a lap beszűntetésével, s rámutat arra a jelenségre, hogy a liberális kormány uralma alatt a demokratikus lapok egymásután tönkrementek.

— Perfekt Mode szabásmintás divatlap 27. száma még korlátozott mennyiségben kapható a Brassói Lapok könyvosztályánál. Ára 35 lej. Az összeg előzetes beküldése esetén ajánlva portómentesen, utánvéttel 3 lej portóköltséggel szállítjuk.

— Magyar szén Romániában. A nagyváradi elektromos művek vezetősége az elmúlt hetekben nagyobb mennyiségű dorogi szenet vásárolt vagononkénti 10 ezer lejes áron határállomáson átadva. Bár a dorogi szén gyengébb minőségű, mégis a határállomásokon jó piacra talál. Miután pedig a román államvasutak igen korlátozott mértékben bocsát vagonokat rendelkezésre, olyan vállalatoknak is, a magyar államvasutak szénszállítványait kellett igénybevenniük, melyek eddig az egyébként olcsóbb erdélyi szénnel dolgoztak.

— A vonat alá vetette magát. Ma éjszaka a Kolozsvár felé menő 325. számú személyvonat Brassó és Brassókülváros között elűtött egy nőt, aki a mozdony elé vetette magát. Levelet találtak nála, melyből kiderült, hogy Mociuás Livia a ne-

ve s öngyilkossági szándékból ugrott a vonat alá. A szerencsétlen teremést teljesen összeroncolták a vonatkerekek.

— Modern Mozzgó. »Egy dollár«. Jókai Mór színes hangulatos regénye ma fut utóijára. Lóth Ilia. Rajnai Szécsi, és a többiek művészi játékokkal élénkítik ezt a nagyszerűen összeállított filmet, s még csak ma van alkalma a közönségnek gyönyörködni bennük. A hét második érdekes újdonsága »Az élő céltábla«. Rendezte Buchowetzki. »A Nagy Péter Cár« rendezője. Főszerepeit Aud Egede Nissen, Alphonz Fryland és Jakob Tiedtke játsszák. Jón: »Pat és Pataschon mint álcsempészek«.

(*) Minden francia könyv kapható Lepagenál, Kolozsvár.

— Tanintézetek, tanárok, tanítók, és tanulók bármely tankönyvet vagy zeneművet nálam jutányosan megrendelhetnek. Keszei Albert könyvkereskedésében, Cluj-Kolozsvár. 5349

(*) ROMANUL legkönyvebben MEGTANULHAT a 675 oldal tartalmú legjobb és legolcsóbb ANDRASI íle SZÓTARBOL, melynek 1. r. tartalmaz 17.000 román, 11. r. 26.000 magyar szót magyar-román és táblázatos NYELVTANNAL, Ara fűzve 55 és 70 lej, egész vászonba egybekötve 150 lej. Kapható Benkő Mór kiadónál Sft-Gheorghen és minden könyvkereskedésben.

(*) Orvosi hír. Dr. Nagy László orvos rendelőjét Árvaház-uccából Hentes-ucca 6. szám alá helyezte át. Fogad: Bel, bejáró-sebész és vér (nemi) betegket. d. e. 10—1 és d. u. 3—4-ig. 100

(*) Német-francia orvosi könyv-raktár: Lepage, Krár.

— A legújabb divattal állandóan lépést tarthat, divatizlése napról-napra fejlődni fog ha állandóan figyelemmel kíséri a legjobb szabásmintás divatlapot: a Legújabb Divatot. (Die Schöne Wienerin.) A legfrissebb 11. sz. már megrendelhető a Brassói Lapok könyvosztályánál. Ára 25 lej. Állandó előjegyzéseket úgy a Legújabb Divatra, mint a szintén havonta megjelenő Record és a Perfekt Mode című divatlapokra elfogadunk. Az összeg előzetes beküldése ellenében portómentesen szállítunk.

* Elveszett. Ügyvédi aktatáska iratokkal tele elveszett. Becsületes megtaláló adja le a Brassói Lapok kiadóhivatalában. hol kétezer lej jutalomban részesül.

— Az Apolló mozgóban. Ma, pénteken és holnap, szombaton egy kiváló amerikai cow-boy film fut. Az őserdők vándora címen. Az izzig-vérig amerikai zsánerű és iramu film főszerepében a Brassóban is kedvelt S. William Hard lép fel. Vasárnap egy kacagtató hat felvonásos filmburleszk fut a rajongott Max Linderrel a főszerepben címe: Hét évig nem lesz szerencsém. Azonkívül egy sikerült Fatty-film. Leányok, akiket nem vesznek nőül, egyelőre Csernoviban fut nagy sikerrel, ahol az óriási érdeklődés miatt egy héttel prolongálni kellett a filmet.

— Egy vízla kutya hazamentemben hoztam csatlakozott, a tulajdonosa átveheti Cementgyári-ut 19 sz. alatt.

— Ügyvédi hír. Dr. Theil Vilmos nyugtáblabíró ügyvédi irodát nyitott Brassóban, Árvaház-ucca 8 szám alatt.

IRODALOM, MŰVÉSZET

Kiss Ferenc visszaszerző-dött a Nemzeti Színházhoz

A legszebb magyar színészkarrier története

BUDAPEST. (A Brassói Lapok tudósítójától) Az idei színiszízes megindulásakor a leg-szenzációsabb színházi esemény Kiss Ferencnek, a Nemzeti Színházról az Unió színházhoz való elszereződése volt. Kiss Ferenc a debreceni színházról került fel Budapestre és rövid pár hónap alatt olyan tüneményes karriert futott be, amilyenre a magyar szín-szelben még nem volt példa. Igazi őstehetség, a magyar paraszt alakját sem előtte, sem utána senki nem vitte olyan élethűen szín-padra, mint ő, s emellett, daltárs: szép férfi aki minden szerepében egy csapásra meghódította Budapest színházi közönségét.

Hevesi Sándor, a Nemzeti Színház igaz-gatója, hamar felismerte Kiss Feri tehetségét, a Nemzeti egész játérendjét ráépítette, min-den este játszott és minden este zsúfolt ház volt. Beavatottak mondják, hogy Kiss Ferenc nek köszönhetette a Nemzeti Színház másod-szori fellendülését.

Természetesen a többi színházak igaz-gatói is észrevették, hogy Kiss Ferenc mű-vészetéből hatalmas tökéletet kovácsolhatnak és megindult érte a versengés. Soha nem hallott összegű fizetéseket ajánlottak fel Kiss Fe-rencnek, hogy hagyja ott a Nemzetit és szer-ződjön át, míg az ősszel Beöthy Lászlónak, az Unió színházak igazgatójának sikerült Kiss Ferencet elcsalni. Olyan óriási fizetést adott, hogy az előleget Kiss birtokot vásárolha-tott, ezenkívül Beöthy kifizette a Nemzeti Színháznak azt az összeget is, melyet Kiss-nek szerződése felbontása esetén kellett fi-zetnie. Így hagyta ott Kiss Feri az ország legelső színpadát, hátat fordítva az igazi mű-vészetnek és Beöthyéknél operett színész lett.

A közönség azonban sehogy sem akart belenyugodni Kiss hűtlenségébe. Először ba-rátságos uton, egyesületek útján próbálták rákényszeríteni, hogy térjen vissza előbbi sikerének színhelyére a Nemzetibe, de mikor látták, hogy így nem érnek célra, komoly szer-vezkedés indult meg és elhatározták, ha bot-rány útján is, de visszatérítik a Nemzetibe. Ugy látszik, ez az akció sikerre vezetett, mert mint budapesti tudósítónk jelenti, Kiss Ferenc februártól visszaszerződött a Nemzeti Színházhoz.

* Az Arany János társaság — magyar közművelődési faktor. A temesvári Arany Já-nos Társaság a mai időkben osztályrészéül jutott szerepét teljesen átértve, az utóbbi időben fokozottabb tevékenységet fejt ki. A Társaság túlnötte a tisztára irodalmi kerete-ket, amidőn művészeket, a közgazdaság s a közélet különböző kiváltságait választotta tagjai sorába: az Arany János Társaság ma nagy magyar közművelődési missziót teljesít. Ebből a Társaságból indult ki többek közt az az akció melyet Szentkláray Jenő dr. elnök a hánsági műemlékek megmentésére indított. A fokozottabb tevékenység külső megnyil-vánulása különben egy újabb matiné ren-dezés, mely vasárnap folyt le élénk, lelkes érdeklődés mellett a színházteremben. A kö-zönség elsősorban meleg ünneplésben része-sítette a Társaság díszelnökét, Szabolcska Mihályt, aki a zsoltárok átültetésének re-formjáról értekezett, maga is bemutatván ne-hány remekbe készült elsőrangú fordítását. Solymásy Adolf nyugalmazott táblabíró ér-tekes tanulmányt írt Tájékoztató a magyar lírai költészetben Petőfiig, címen, melyet Láng Bé-la dr. olvasott fel. A nagy készültséggel al-kotott tömör esztétikai értekezés a költészet festői hajlamait domborította ki. Oszkár An-dor Cézár a légyotthon címmel humoros elbe-szélést olvasott fel, melyben kitűnő jellem-festéssel az örök vidámság ötletes világából, a bohéméletből merített néhány emlékeztet. Kotzmuth Artúr temesvári poéta Kosztolánsz-ky István Alkony című költeményét adta elő, majd a Magyar Dalárda az Elvenniélek című férfikkal, valamint egy népdallal aratott óriási sikert.

Kiterjesztik a gyermekvédelmet Magyarországon a tizenöt éves korig

Minden körorvosi kerületben gyermekegészségügyi diszpanzert szerveznek
Kötelező gyermekegészség-tan-oktatás lesz a leányközépiskolákban

(A Brassói Lapok tudósítójától.) Magyar-ország volt a világ legelső állama, amely tör-vényszerűen rendezte anya-, csecsemő-, és gyermekvédelmét és ez az akció, melynek eredményeképpen most már mindenütt foko-zottan kiterjesztett állami gyermekvédelem van, a magyar törvénykönyv 1901. évi VIII t. c. felfogásából indult ki. Ez a törvény-cikk lefektette a hivatalos állam hatósági gyermekgondozás alapjait, kiterjeszkedett az elhagyott vagyontalan kiskorúak állami bizto-sítására és főképpen az anyavédelemre. A kormányok köz- és állami hozzájárulással mintaszerű intézményeket alapítottak, jelenc menhelyeket, árvaházakat, óvókat stb., úgy, hogy a magyar anya- és gyermekgondozás valóban példájává lett a művelt külföld-nek. A nagy fejlődési folyamatot a háború azonban megállította, a védelmi intézmé-nyeket pedig az utána következett forra-dalmi állapotok ugyszólván teljesen lerom-bolták. Ennek erkölcsi hatása aztán elnyúlt társadalmi vonatkozásokon keresztül a csa-ládok belső életéig is úgy, hogy sürgősen gon-doskodni kellett minden takarékosági törek-vések dacára hathatós állami intervencióról, amely a kellő eszközökkel megátalja a még mélyebbre való süllyedést, kiépítse a régi in-tézmények védelmi munkáját, sőt új lehe-tőségekről is gondoskodjék, amiknek ereje el-érjen ugyancsak az általános társadalmi vo-natkozásokon keresztül a családig.

Új törvénytervezet készül anya-, gyermek és családvédelemről, melynek legelső célja az, hogy visszaállítsa a háborúval megbomlott családi összetartás és szülői szeretet ősi er-kölcsét.

A törvényjavaslat részleteiben kiegészí-tése lesz az 1901 évi VIII. törvénycikknek. Érdekes momentumai pedig a következők: Intenzív állami segéllyel újabb szülészeti és gyermekkorházak építését fogja a kormány sürgősen kezdeményezni, különösen olyan vi-dékeken, amelyek az ilyen intézetekkel bíró nagyobb városoktól távol vannak. Ezzel egy időben megszervezi minden körorvosi kerü-letben az állandó és kötelező anya- és gyer-mekegészségi felügyeletet állami diszpanzerek illetve ambuláriumok, ingyenrendelők felál-lításával. Az egészségügyi felügyelet hivatása az lesz, hogy az anyát a boldog állapot ide-jétől a csecsemő elválasztásáig, a gyermeke ket meg 15 éves életkorukig evidenciába tar-tsa, meghatározott időnkint felülvizsgálhassa és róluk rendes könyvelésszerű egészségi sta-tisztikát vezessen. A felülvizsgálati periodu-sok általánosan minden család minden gyer-mekére kötelezőek lesznek és a jelentkezést a funkcionárius körorvosnak kell ellenőrizni. A periódusok nagy egészségügyi felügyeletéhez az új törvénytervezet úgy fog gondoskodni kellő számú orvosi készületekről, hogy ki-mondja a magyar egyetemeken végzett fiatal orvosok egy-egy esztendőre köteles állami szol-gálatát.

Kiegészítésül ennek az aktivitásnak a legszélesebb körű népnevelésre is felkészül a kormány. Így fokoztatja az összes népis-kolákban az egészségtan oktatását és a felső leányiskolák tanrendjébe (a leány-középisko-lákéba is) beiktatja a csecsemő és gyermek-egészségtan, ápolás és neveléstan rendes, kö-telező tanítását. (r. o.)

SPORT

(x) A Brasovia téli sportszakosztálya fel-hívja tagjait, kik a jég-hockey sportot űzni óhajtják, hogy Gönczy Elemér csapatkapitánytól jeleítsék be erre vonatkozó óhajukat ugyszintén vele tartoznak érintkezésbe lépni a bobbolók is. A skyezők ifjabb Tompos Jó-zsefnél, vagy Bodor Vilmosnál jelentkezhet-nek.

(x) Battling Siky újlag vereséget szen-vedett. Newyorkból jelentik, hogy a félnehéz súlyu Tommy Moruleszal szemben Battling Siky tizenkét menetben pontozással vereséget szenvedett.

(x) Svájci csapat Spanyolországban. Az FA Zürich, Svájc ez évi bajnoka Spanyolor-szági turára kötötte le futballcsapatát. De-cember 31-én Madridban a Real Club ellen játszik, január 4 és 6-án a Bilbaoi Atlétikai Club lesz ellenfele.

(x) Új világrekord a hosszú távfutásban. A Londontól—Brigtonig tartó hosszú távfutó versenyt a negyvenkétéves angol Arthur E. Newton nyerte meg, esőben 5 óra 53 perc 43 másodperc alatt futva meg az 52 angol mérföldnyi utat. Az elért idő világrekordnak tekinthető, mert az eddig elért legjobb idő 6 óra 11 perc 04 másodperc volt.

MEZŐGAZDASÁG

Termeljünk gyógynövényeket

A mai nehéz mezőgazdasági viszonyok között mind nehezebb a gazdálkodás. Minél belterjesebb, minél több oldalú egy gazda-ság, annál biztosabb annak jövedelmzése. Kivált intelligens és több tagú családoknak, ajánlom a gyógynövénytermelést, kik kisebb földbirtokkal rendelkeznek, mert kellő mun-kabeosztás mellett minden családtagnak talál-na állandó foglalkozást. Oly gazdáknak és ker-tészeknek, akik a gyógynövény termelésben még nem elég jártasok, ajánlom a »A gyógy-növénytermesztés« című munkát. Írta dr. Pé-ter Béla. Ha a gyógynövények gyűjtése, osz-tályozása és forgalomba hozatalával is aka-

runk foglalkozni, dr. Péter Bélának a Va-dontermő gyógynövények gyűjtése című mun-ka szerint kell eljárni. Mindkét kitűnő munka könyvostályunk által is megszerezhető.

Mindazoknak, akik a gyógynövények ter-melésével foglalkoznak, szolgálatot vélek tel-jesíteni, midőn azok számára a gyógynövé-nyek nagybani eladási árát közlöm; feltéte-lezve kellően osztályozott — jól szárított árut. Árak kilogrammonként lebben értendőek.

1. Borsmenta (Mentha peperita), 60. 2. Fo-dormenta (Mentha crispa) 25. 3. Méhfű vagy citromfű (Melissa officinalis) 50. 4. Majoránna (Origanum majorana) 80. 5. Orvosi zsálya (Salvia officinalis) 50.

Egyes gyógynövények magvai: Kömény (Carum carvi) 80. Édes ánizs, édes kömény vagy orvosi fenék (Foeniculum officinale), 100. Korianderum vagy zergefű (Coriandrum sativum) 40. Fehér mustár (sinopsis alba) 36. Fekete mustár (Sinopsis niger) 40.

(—) Állatkivitelünk. A folyó hóban Er-dély különböző helyeiről Csehszlovákia és Bécs részére 318 szarvasmarhát és 488 hizott sertést szállítottak ki.

Nyílttér*

Nyíltkozal.

A Brassói Lapok 1922. évi novem-ber 27-i 271. számában cikket közöltem Florea Gyula csikmegyei prefektus ak-kor Gyergyószentmiklós polgármestere ellen. Miután később személyesen meg-győződtem arról, hogy cikkem adatai a valóságnak meg nem felelnek, kötelessé-gemnek ismerem Florea Gyula prefektus urtól a nyilvánosság előtt is tisztelettel-jesen bocsánatot kérni. Kijelentem egyben, hogy Florea prefektus urat teljesen be-csületes és jellemes embernek ismerem.

Lazarea-Szárhegy, 1924. nov. 17.

Szini Lajos.

*Ezen rovat alatt közlöttekért nem vállal felelős-séget a szerkesztőség.

Nélkülözhetetlen minden magyar családnak

BRASSÓI LAPOK NAPTÁRA

Kapható mindenütt

KÖZGAZDASÁG

El kell törölni a forgalmi és a fényüzési adót

A vasárnap Temesváron tartott kereskedői nagygyűlésen Böhm Árpád dr., a Temesvári Kereskedők Egyesülete ügyésze a következőkben foglalkozott a forgalmi és luxusadó kérdésével.

A háború következtében óriási mértékben megnövekedett állami szükségletek fedezésének súlyos problémája arra kényszerítette a különböző államok kormányait, hogy az állam részére eddig nem létezett, új jövedelmi forrásokat nyissanak meg. A meglevő jövedelmi források fokozása ugyanis a gazdasági élet dezorganizáltsága folytán a fennálló adórendszeren gyökeres reformjával nem volt lehetséges, hanem rendkívüli, időleges jellegű eszközökhöz kellett a kormánynak folyamodni, hogy a közjövédelmek olyképen szaporíthatassák, hogy az állami szükségletek biztos fedezeti alappal bírjanak.

Ilyen rendkívüli eszközök nálunk az 1921. évi szeptember 1-ével bevezetett forgalmi és luxus adók, amelyek egyrészt óriási mértékben növelik az állam jövedelmét, másrészt az az előnyük van, hogy elaszticitásuknál fogva nyomon követik a lejértékeltelenedésnek minden fázisát és így az állami szükségletek egy tekintélyes részének biztos fedezetét nyújtják a lej értékének csökkenésére való tekintet nélkül. Amilyen hasznosak azonban a rendkívüli viszonyok által diktált rendkívüli eszközök annyira károsak normális büdgetáris viszonyok között a rendkívüli viszonyok idejéből itt maradt ezen csökevények. Ma, midőn az egyenes adók reformja segítségével az ipar és kereskedelemre kirótt rendkívüli adóterhek folytán az állami költségvetés egyensúlya ezek nélkül az abnormális adóösszegek nélkül is helyreállítható, a luxus és a forgalmi adóknak, a gazdasági dezorganizáltság ezen kísérő jeleiségeinek — nincs létjogosultságuk egy modern állam adórendszerében. A luxus és forgalmi adók ugyanis a teoria mikroszkópja által rendkívüli defektusokat mutatnak, amiket a realis élet a gyakorlat mindenben megerősít.

A forgalmi adó ugyanis a legigazságtalabb adó, mert minden üzleti transzaktiót

terhel, tekintet nélkül arra, hogy az eladóra az üzlet haszonnal, vagy veszteséggel jár-e; és így az állam jövedelmét szed ott is, ahol az adóalanyt veszteség éri. A forgalmi adó gazdaságellenes, mert elnyomja a kezdeményezést senki sem törekszik a több termelésre, a nagyobb forgalomra; mert ez a mai gazdasági viszonyok között csak több terhet jelent, de nem jövedelmet, hanem mindenki előtt főcélként a kisebb forgalom és a nagyobb haszon élve lebeg, ami nemzetgazdaság szempontból az államnak óriási károkat jelent.

A luxus és forgalmi adó szociális ellenes, a luxussal mértékben növeli a drágaságot azáltal, hogy annyiszor rovandó le, ahányszor az áru ügylet tárgyát képezi. Azáltal, hogy elviselhetetlen terheket rónak a kereskedőkre és iparosokra, rákényszerítik az adóalanyokat az adóeltérítésre. E körülmény pedig általános erkölcsi, de különösen adómorál szempontjából kifogásolható. A forgalmi és luxus adó ma, amidőn a kétségbeesett gazdasági viszonyok folytán a fogyasztóra való áthárításuk már nem lehetséges, kimondott prémiumot képeznek a zugkereskedelem javára azon kereskedőkkel szemben, akik tisztességes tradícióval és rendes regiszterekkel, óriási összegeket fizetnek be forgalmi adó címén az állam kasszájába.

A forgalmi és luxus adók eltörölnökök, továbbá azért is, mert azok kezelése és leróvási módja a középkori inkvizícióra emlékeztető torturát jelent.

Az emberek ezrei és ezrei vannak rendes foglalkozásuktól elvonva és arra kárhoztatva, hogy különböző regisztereket vezessenek az ellenőrzés válogatott vekszturáit állják ki, és az adóhivatalokban napokig tolongva túlkedve, végig élvezzék a forgalmi és luxus adók befizetésének «kétes gyönyörét». Tulzást nélkül lehet állítani, hogy ha a nemzeti nemléltetést ilyenképpen felesleges módon elvont erők ezen céltalan időtöltés helyett produktív munkát végezhetnének, úgy ez annyi haszonnal járna a nemzetgazdaságra nézve, hogy a forgalmi és luxus adók finanszírozás szempontból is feleslegessé válnának.

(—) **Budapesti értéktőzsde.** A csütörtöki tőzsdénapon lanya, vontatott volt a forgalom. Zárati árfolyamok ezrekben: Magyar hitel 542, Osztrák hitel 189, Salgó 600, Déli vasut 64, Államvasut 525, Kohó 470, Ganz Danubius 2900, Kőszén 3340, Papiripar 38, Szlavónia 79, Földhitelbank 277, Viktória Malom 275, Kereskedelmi hitelbank 24, Pesti magyar kereskedelmi 1310, Beocsini 1195, Urikányi 1025, Láng 122, Lipták 205, Schlick 62, Brassói 445, Zabolai 60, Baróti 29, Cukoripar 2640, Ktoltid 515, Temesi szesz —, Hungária Műtrágya 163, Olasz Bank 22, Angol-Magyar 485, Leszámláló 80, Magyar-Cseh 23, Nova 129, Kronberger 1275, Köztuti 545, Csáky 15, Izzó 810, Magnezit 2300, Viktória Bútor 28, Ofa 600, Pesti Hazai 3770, Fegyver 1120.

(—) **Jugoszláviában emelik a vámtevételeket** Belgrádi jelentések szerint illetékes helyen a kiviteli és behozatali vámtevételek felemelésével foglalkoznak, hogy ezzel a költségvetési bevételeket fokozzák.

(—) **Olcsóbb lett az építkezési kölcsön Budapest.** Budapesti jelentés szerint a magyar kormány a hivatalos építkezési kölcsönök kamatát 13 és fél százalékra szállította le, hogy az építési akciót támogassa.

(—) **Anglia küzd a drágaság ellen.** Londonból jelentik: A kormány bizottságot fog kiküldeni, amelynek hivatása, hogy a drágaság okait megállapítsa. A napilapok sűrűn foglalkoznak a megélhetésnek főleg azonban a kenyérnek a legutóbbi három hónapban történt drágulásával. Az árak emelkedését a chikagói tőzsde spekulációjának tulajdonítják; a múlt évben ugyanis Anglia az amerikai búzát 69 shilling és 6 pennivel volt kénytelen fizetni 47 shilling és 6 penni helyett, amivel kapcsolatban Amerika körülbelül egy milliárd dollárt nyert. A bizottsági értekezlet célja, hogy a buza és liszt termelési költségeit s a fogyasztóktól kért árakat megállapítsák. A megállapítások befejeztével a kereskedelmi minisztérium törvényjavaslatot terjeszt elő az üzérkedők nyereségvágyának letörésére.

A NAGYON SZÉP FÉRFI

Jeanne Marni regénye

Franciából fordította: Halász Gyula 33

— Ugyan! Ugyan! Ilyen derék és becsületes nőnek, mint kegyed, lehetnek efféle kétségei? Egyébként Delorme asszonyt is magunkkal fogjuk vinni, hogy őrizze az erkölcsöt. Így meg lesz elégedve?

— Nem, nem meglegedve, elragadtatva! Ugy éreztem, mintha mellette újra fiatal lány lettem volna. Mindent elfelejtettem: a múlt utálatos eseményeit és a jövő nehézségeit. Csakugyan Pierre felesége voltam! Igen, De milyen rég volt ez! Már a vonásaira is alig emlékszem; és mégis, még egy éve sincs, hogy öreg szeretőjével megleptem! Uj szerelem fénylő hajnalsugara elvakított és a múlt, mint az éj a felkelő nap sugarai előtt, elenyészett a ködben.

XI

A lámpák előtt.

Amint szabad volt kimennem, első látogatásom Delorme asszonynak szolt:

— Ah! kegyed itt, épp fel akartam menni. Henry irt, hogy ma nem jöhet és kért, hogy mentsem ki. Tudja-e, hogy büszke lehet; ő szerelmes magába.

— Azt hiszi? mondtam, mialatt szívem örömtől repesett.

— Biztos vagyok benne. Lusserre annyira szerelmes, amennyire egy élvvagyó, egy blazirt férfi csak lehet. Ennek a bizonyossága, hogy kész ön helyett kifizetni a huszezer frank vinkulumot. Mit szól hozzá? Nemde csinos áldozat?

Nem mertem megérteni, hogy mire céloz, szó nélkül ránéztem.

— Ez váratlan szerencse, mondja; ha tovább is fog tetszeni neki, felkapott nőt csinál önből, s egy ideig nem lesz versenytársa. Ez azonban ne lepje meg; nem ismerem Henrynek egyetlen viszonyát sem, mely félnél tovább tartott volna.

Hirtelen felkeltem és annyira elsápadtam, hogy Delormné a karját nyújtotta, hogy feltartsom, de eltaszítottam.

Nem akarom eltelejteni, mondtam remegő hangon, hogy mialatt belegen és elhagyatva feküdtem, on jó volt hozzám. Ön bizonyára azt hiszi, hogy mint barátom beszéltem, de csalódik. De nem is akarom megkísérteni annak a megvilágítását, hogy mennyire csalódik. De ezt vegye tudomásul: nem vagyok eladó portéka. Lusserre, aki szívem útján talán megnyert volna, sohasem lesz a szeretőm.

S mialatt égő könnyeim visszatartathatatlannul hullottak, hozzátettem:

— Ez az egyetlen férfi, akit képtelenség tartottam rá, hogy megalázzon.

És ott hagytam, megrökönyödve, megnevevedve a meglepetéstől.

Szobámban, még mindig könnyek közt, megpróbáltam elmélkedni.

— Miért is mondtam ezt? Miért büszkeségemnek ez a lázongása? Hol tanultam azt a gőgöt, mely ily kedvező ajánlatot visszautasítok velem? Nem tudom. Ismeretlen erő ösztönzött cselekvésre és a jelen órában gyáva, szégyenteljes sajnálkozás szorítja a szívemet. Ki nyugtalankodik miattam? Ki szenvedne a bukásom miatt? És nem volna-e mindegy rák nézve, ha az a férfi, akit szeretek, a szív útján vagy vásár útján lenne az enyém?

Erre a gondolatra megreszketttem, s anélkül, hogy tovább akartam volna várni, sebesen megírtam néhány szót és azonnal elküldtem Lussernek.

Ez a pár szó csak egy sor volt:

— Jöjjön: szeretem.

— Az uraság elutazott, mondta egy óra múlva Marianne, amikor egészen zihálva belépett a szobába. Az inasa ezt mondta nekem: Az ur a ma reggeli gyorsvonattal elutazott. Vadászatra ment a barátaival.

— És ott hagyta a leveletem?

— Nem, asszonyom, nem mertem, nem tudtam...

— Nagyon helyesen tette, Marianne, mondtam gyenge hangon, mialatt valami meghalt bennem.

Különös dolog, az előbbi kegyetlen és szilaj fájdalom, gyorsan lecsillapult. Az a gondolat, hogy félreismerték, erői adott ama kísértésnek való ellenállásra, hogy újra meg újra irni akartam Henrynek, hogy jöjjön. Mint egy elhalt barátomnak emlékeztetőt hoztam az övét szívemben, s megbocsátottam neki, hogy lenézett, sőt azt is, ami legjobban bánított a léha nemtörődömségét.

(Folyt. köv.)

Kiadó: »Brassói Lapok« nyomdája.

Nagy nemzeti vagyonok pusztulnak el a budapesti tőzsdén

BUDAPEST. (A Brassói Lapok tudósítója.) Bud. pénzügyminiszter Szilágyi interpellációjára válaszul nyilatkozott a budapesti tőzsdei helyzetéről. Kétségtelennek tartja, hogy a magyar értékpapírok túlságosan alacsony értékelve. Szerinte minden alkalommal fel kell használni, hogy a nagy nemzeti vagyon ne pusztuljon tovább. A tőzsdének vissza kell adni igazi szerepét s gondoskodni kell arról, hogy ne legyen irreális szituációk színhelye, hanem biztos tőkebefektetésre szolgáló alkalom és hely.

A pénzügyi kormány megépítette azt az alapot, amely a további értékesítésként van elváltva megakadályozni. A száz milliárdos alap megteremtésére a bankok önként vállalkoztak, állami hozzájárulás nélkül. Megtekinthető intézkedésekre a mai idők nem alkalmasak. Ezeket az intézkedéseket nagyobb időben egész tőzsdei reform keretében kell megtenni.

A MAI PÉNZPIAC

Csütörtök, november 27.

A világpiacon lényegtelen árfolyamhullámzás a nyugati valuták némi megszilárdulásával.

A belföldi piacon ma reggel 38.20 lejes arany frank alapon indul a piac, melynek menete egész nap nyugodt, hullámlás nélküli. Az árfolyamok stabilok. Estefelé az érdeklődés és ezzel a kereslet megszűnik, ami hanyatlásra vezet. Este egy svájci frank 16 lej, egy angol font 914, egy dollár 196, egy francia frank 10.45, egy olasz lira 8.65, egy cseh korona 5.90, egy lejért 363 osztrák korona, 385 magyar korona.

(—) **Zürich.** Devizák (zárjában a tegnapi árástól való eltérések.) Zárás: egy dollár 188, egy angol font 24.01 (+4), száz francia frank 27.50 (+30), száz olasz lira 22.45 (+3), száz cseh korona 15.55, száz dinár 7.55, (—2) száz lej 2.70, tízezer magyar korona 123 és fél, tízezer osztrák korona 0.73, száz bankmárka 123 és háromnegyed.

Regatul România Primăria Oraşului M.-Ciuc.

No. 2731—1924 din 19 Noembrie 1924.

Publicaţiune.

Consiliul oraşului Mercurea-Ciuc aduce la cunoştinţă generală, că ţargul suplimentar de ţara aprobat prin ordinul Dl. Subprefect No. 4298 din 18 Noemv. 1924 se va ţine: **târg de vite în zilele de 7, 8, şi 9 Decembrie 1924.**

târg liber în ziua de 10 Decembrie 1924.

Consiliul oraşului.

Hirdetmény

Csikszereda város tanácsa közbíráé teszi, hogy az Állspáni hivatal által 1924. november 18-án 4298. sz. alatt engedélyezett országos pótvásár az alábbi napokon tartatik meg:

állatvásár 1924. dec. 7, 8, 9-én
a kirakóvásár december 10-én.

Mercurea-Ciuc 1924. november 20.

6743

A városi tanács.

Keresünk megvételre 80 cm. és vastagabb gömbfa felvágására alkalmas teljesen üzembékes

Horizontál gatter**1 szállagfűrész**

Ajánlatokat „Frumoasa” gőzfűrész üzem-sasanc (Petrifalau) kérünk.

VICTORIA Kertgazdasági és Magtermelői Részvénytársaság
Magtermelési, kertészeti, iskola- és szőlőültetvény-telepei

ORADEA-MARE-NAGYVÁRAD

Magkerek skedés: Bulvardul Regelé Ferdinand 53. (volt Rákóczi-út).

Központi iroda: Bulvardul Regelé Ferdinand 36.

Virágkerítészet, iskola és szőlőültetvény-telep: Balassa-tér 4 szál.

Magtermelői telepek, Vároasdőlős.

779

Tegyen próbát

a brassói

első erdélyi cukorka és csokoládé gyár r. t.

kiváló készítményeivel

„Sirocco” No. 532 — 2120

Olcsó detektív regények!

Csak 12.— lej a „DETEKTIV SOROZAT”

Minden egyes száma egy teljes érdekesítő detektív regényt tartalmaz. Eddig megjelentek:

1. sz. Gaboriau: A 113-as percsomó
2. „ „ Egy nagystillú szélhámos
- 3-4 „ Foley: A földalatti város
Kötés szám **20 lei**
5. „ Ernst Woop: A kísértet-tanya
6. „ MAURICE LEBLANC: Az olajlámpás
7. „ Schätzier-Parasini: A mediciek
tőre
8. „ Jajkiállítás a tulvilágról (Francia
bűnügyi regény)

Egy-egy
szám ára:
12.— lej

A hét nagyszerű detektív regény egyszerre

megrendelve portóköltéssel együtt

csak 90.— lejbe kerül.

„Brassói Lapok” könyvostálya, Brassó.

APRÓ HIRDETÉSEK

Egy szó ára: 3 lei. — Vastagabb betűvel 6 lei. — Állást keresőknek 25%o engedmény. — Legkisebb apróhirdetés ára 30 lei.

Állást keresők. Egy tel-jesen új szabadalmazott „Seitz” szűrőkészülék 1-2 HL Egy szűrőfőző vörös ruhát. Egy leparoláló készülék 1-2 HL Kompl. fűtőkészülék és sok tartányok nagyon **jutányos** aron eladó Cím 6778 szám alatt a kiadóban.

Gépirásra két hét alatt bárkit megtanítok Kórház ucca 19 sz. emeleten 6775

Uj ebédülő és háló szoba butorok eladók, Szabónál, Vár-ucca 114. 6774

Csemegé-lencsét 5 kg.-os csomagokban postán küldök, ingyen csomagolással Bartha Árpád Szt. Gheorghe — Sepsi-szentgyörgy. 6773

„Lloyd” bizomány és közvetítő Hentes ucca 6 (Telephon 401). Árak vétele és eladása. Házak és lakások közvetítése. Pénz első helyre kiadó. 6772

Eladó ház lakással 600.000 leiert. Bolgárkertészet, villák és házhelyek helyben és vidéken. „Lloyd” Hentes-ucca 6. telefon 401 6771

Intelligens fiatal nő házzelvezetőnek ajánlkozik vidékre. Cím „Szorgalmas” jelige alatt a kiadóban. 6770

Keresek megvételre 5-6 lóerős üzembékes fekvő benzintmotort. Ajánlatokat: Moldovan Tampil, Toplița—Romania. 6768

Keresek 2 gyermek mellé 14-15 éves német leányt. Ajánlatokat: Dravecsky Jozsefné. Gálospetri (Bihar). 6767

Idősebb özvegy urasszony, ki elsőrangú gazdaszony, házzelvezető állást keres, magányos férfinél, vagy kisebb családnál, esetleg vidéken. Cím 6766 szám alatt a kiadóban.

Megvételre keresek egy 1000 m/m Máv. vagy Schutleworth cseplő szórénnyrt Ertesítést kér Páczel gépész, Bita

Mosónőt keresek Budene, Buzasor 4. 6769

Eladó egy, keveset használt üzleti kassza. Cím Grácsmaior 24. 6768

Egy ügyes varrónő jobb családoknál munkát keres, vidékre is megy. Érdeklődni lehet a „Somnia” hirdetési vállalatnál. 6770

Diót keresek megvételre. Csai Albert, Buzsáv Kapu-ucca 68. 6770

Keresek azonnali be-lépésre molnármezt, U. Mayecski-féle olajszappan kezelését is érti, egy gépész, ki a Diesel motor és cseplőgarnitúra kezelését vállalja. Ajánlatok: „Állandó kondíció” jelgére Lóbi hírlapirodába, Timișoara. 6769

Intelligens özvegy urasszony elsőrangú házzelvezető állást keres. Cím 6740 szám alatt a kiadóban.

Cseplőgarnitúra Máv. 16 HP. benzintmotort, Máv. 1200-as cseplőszórénnyel, elevátorral. Alatt alig használt állapotban olcsón eladó. Párbány Miklósnál, Bogude Mureș. Jud. Turda-Aries. 6768

A Brassói Lapok könyvostályának II. számu könyvjegyzéke.

Postai megrendeléseket utánvétellel vagy az összeg előzetes beküldése mellett azonnal elintézzünk.

Szépirodalom.

	Lej
Baffico: Győzedelmes asszony	160.—
Benedek Marcell: Zola. (Kultura nagyjai 4.)	15.—
Farrère Claude: Akiket halálra ítélték	120.—
Gáspárné Dávid Margit: A divat története (1765—1915.)	320.—
Glas Max: A fékevesztett emberiség	100.—
Glyn Ellnor: Érdekházasság (7-ik kiadás)	120.—
Erzsébet látogatásai	100.—
Evangelina vallomásai	100.—
Hergesheimer: Cytherea	120.—
Heyking: Szerelem, diplomácia és faházak	120.—
Kosztolányi Dezső: Páva	60.—
London Jack: A csodatevő szerelem	100.—
A Dazzle cirkálón	80.—
A kóbor csillag	300.—
A lázadók	130.—
Észak odisszeája (A farkas fia)	130.—
A hold völgye	260.—
Az országot	120.—
A vadállat	60.—
Maran René: Batuala (2-ik kiadás) Ford. Kosztolányi Dezső	80.—
Mathers: A révész	100.—
Jön a rozson át	200.—
Molnár Ferenc: Az aravimi erdő titka	100.—
Papp V.: Bach (Zenei Pantheon sorozat)	40.—
Beethoven	60.—
Haydn	40.—
Pekár Gyula: A bresztováci szent	70.—
Pogány Béla: A fény (Pantheon ismerettára) kötve	180.—
Prevost: Don Juan önagyságáék	160.—
Schiller: Az orleansi szűz	60.—
Shakespeare: A velencei kalmár	60.—
Sok hűhó semmiért	60.—
Sienkevicz: Quo Vadis? (Két kötet. 7-ik kiadás)	320.—
Szabóné Nógáll Janka: Flirt	70.—
Szenes Béla: A buta ember	70.—
A gazdag lány	70.—
Vidám írások	70.—
Tangl K.: Bevezetés a fizikába (Pantheon ismerettára) Kötve	180.—
Ujhelyi Nándor: A hercegnő	60.—
Hogyan gazdagodtam meg én?	80.—

Detektív regények.

	Lej
Doyle A. Conan: A brixtoni rejtély	50.—
A dilettáns detektív	100.—
A Koroskó tragédiája	80.—
Külvárosban	100.—
A nagy árnyék	100.—
Rodney Stone	80.—
Grib Max: Az összeesküvés	60.—
Heller Franck: A császár ócska köntöse	100.—
Le Quex William: A lezárt könyv	140.—
Leblanc Maurice: (Arséne Lupin rendkívüli kalandjai.)	
Uri betörő	50.—
A keleti titok	50.—
A négy vörös gyémánt	60.—
Nyolcat ut az óra	60.—

Általános érdeklő könyvek

Flammarion: Az ismeretlen és a lelki problémák	160.—
Mahács Mátyás: Gyümölcsstermesztés	180.—
Malatinszky Fanny: Szakácskönyv (5-ik kiadás) kötve	240.—
Sárosi: A cukornéklü befőzés	40.—
Zsirtalan szakácskönyv	40.—
Sárosi: Modern szépségápolás	100.—
Dr. Torday F.: Mamák könyve. (5-ik kiadás. Kötve.)	130.—

Egészségápolás könyvtára. (Kötve.)

3. sz. Eichhorst: A szív egészségtana	80.—
4. „ Forel: Az idegek és szellem egészségtana	160.—
5. „ Dr. Grawitz: A mindennapi élet egészségtana	80.—
8. „ Port: A fogak és száj egészségtana	80.—
9. „ Haug: A fül egészségtana	80.—
10. „ Neumayer: Az orr és garat egészségtana	80.—
11. „ Sicherer: A szem egészségtana	80.—
12. „ Riecke: A bőr, haj és köröm egészségtana	80.—
14. „ Jaerschky: Testápolás. (Torna, fény és levegő)	30.—
15. „ Schäffer: A női betegségek okai	100.—
16. „ Rubner: A tápanyagok és táplálkozás tana	100.—
17. „ Rieder: Testápolás vízhasználat által	80.—
18. „ Orth: Az egészségápolás feladata	80.—
22. „ Trump: Egészségápolás az iskolaköteles k	80.—
23. „ Schottelius: Bakteriumok, fertőző betegségek	20.—
24. „ Jaeger: A ruházatkodás egészségtana	80.—

Nyomatott a „Brassói Lapok” nyomdavidallatának költörgőgépén, Brassóban.